

SVETOVNI PREGLED.

Avstrija.

Dunaj, 6. junija. Kakor brzjavke poročajo, ustanovi se v Pragi ruski konsulat in za konzula je imenovan knez Grega Trubetzkoi. Ta togodek se po vseh časnikih živo razpravlja in Nemci so kar zdvijani. Nemci kot Čehi vidijo v tem vspeh panslavizma kar Čehi tudi javno priznavajo. Knez Trubetzkoi je odločen zagovornik vseslovanske ideje.

Na kongresu panslavistov v Petrogradu se je sklenilo da se v Pragi ustanovi Slovanska banka, ktera bo imela v prvi vrsti namen, nemško šopirjenje omejit.

London, 7. junija. Iz Krakova se poroča, da je bila v nedeljo ponoči v vojaškem skladišču smodnika eksplozija. Tri vojaki so mrtvi, 500 oseb je ranjenih, 40 hiš poškodovanih. V skladišču je tresčilo. V njem je bilo več tisoč kil smodnika in 1500 patron kateri so eksplodirali. Bolnišnice so prenapolnjene ranjancev.

Dunaj, 6. junija. V državnem zboru je zopet prišlo do razburke med Nemci in Čehi. Tudi zlogasni krščanski socialist Biehlhawe, ki skupnega finančnega ministra barona pl. Buriana z njemu prirojenimi posviki obklat. Mirno poslovanje se je še le zopet vičelo, ko so soc. demokrati vlado interpelirali zaradi nakane ameriške Standard Oil Co. na petrolejsko industrijo v Galiciji.

Rusija.

Petrograd, 9. junija. Port Arturska dobrodelna družba je obdržala danes sejo in pri preiskavi računov se je pokazal primankljaj za \$7500. Mme Stoessel, soproga port artuskega branitelja je bila predsednica te družbe in kot tako jo drži družba odgovorno za gori omenjeni znesek. Pri seji se je sklenilo, da se cela zadeva izroči carskemu prosekutorju.

London, 10. junija. Princ Kropotkin, slavnoznan pisatelj in revolucionarna luč, sedaj bivajoč v Muswell Hill. London je obtiavlil ta teden masivno delo, ki kaže pravo luč na ruske razmere. Opiraje se na uradna poročila in dokumente pravi: Vse ječe celega carstva bi smele imeti samo 90.000 jetnikov. V letu 1905 je bilo v teh ječah vsaki dan povprečno 85.000 jetnikov. Dne 1. febr. t. l. je bilo 181.137 jetnikov. Nekateri ječe so grozno prenapolnjene, tako je na primer v Dieff jetnišnici, v kateri bi smelo biti le 200 jetnikov že delj časa 500 jetnikov zaprtih. Sistematično slabo ravnanje s invalidnimi jetniki je na dnevnem redu. Število izgonov v Sibirijo potom administrativnega procesa — to je brez obravnave in zaslišanja — je naraslo na 74.000.

Stolovina smatra za brezobzirnejša in pravi, da kmet ali izobraženeec to mu je vsepo, vsi, posebno pa inteligenca občutijo njegovo železno pest. Nič manj kot 237 ex-članov dume je bilo obsojeno v ječo in osemnajst izmed teh je bilo poslanih v Sibirijo. 400 urednikov raznih časnikov in novin je bilo obsojenih na ječe v trdnjavah tekem 3 let.

To je dokaz da Rusija napreduje — v terorizmu.

Nemčija.

Berolin, 7. junija. Potovanje kneza Philipp zu Eulenburg v kopalnišče Gastein ne bo dolgo trajalo. Knez je bil tajno opazovan in se je dognalo da je bolezen samo simuliral, zaradi katere je bil iz preiskovalnega zapora izpuščen in preiskava zaradi krive pri-sege in veliko drugih svinarij, napram nemu prekinjena. Preiskava se bo nadaljevala in razkrivala smrad viših krogov, katerega je bil Harden razkril.

V plinarni Nomenand, se je kotel plina iz neznanega vzroka razletel. Eden delavec je bil tako mrtev in 10 je s plinom smrtno zastrupljenih.

Francija.

Pariz, 7. junija. Kabinet je sprejel program o mornarski floti, po katerem se bo za gradbo šest bojnih ladij Danton-tipa, šest Republik-tipa in štiri križarske Gambetta-razreda, v teku desetih let šest sto milijonov potrošilo.

Pariz, 7. junija. Statistika o 4000 umobolnih izkazuje sledeče: 17 zaradi izžube kakšne limbeže osebe, 3 vsled nesrečne ljubezni in eden zaradi vznemirjenja vesti. Vsi ostali so znoreli zaradi zlobe premoženja in pa — pijančevanja.

Turčija.

Carigrad, 7. junija. Iz Adane doše oficijelne brzjavke poročajo da je 445 moslimcev in 117 drugovernikov zaprtih, ki so dolženi ustaje in klanja v mesecu aprila.

Carigrad, 7. junija. Murad Bey, urednik in izdajatelj lista "Mizan", je zaradi vdeležbe ustaje dne 13. aprila, obsojen v do smrtne ječe pri težkem delu.

Berolin, 7. junija. Iz Soluna se poroča "Frankfurtarci", da je prišlo med turško in bolgarsko mejno stražo do 11 urne krvave bitke. Kakor se trdi so izgube na obeh straneh velike.

Italija.

Iz Rima se poroča: Prigodom svečanosti 74. obletnice rojstva papeža Pija X, katera se je privatno vršila, se je tu med ameriško kolonijo raznesla važna govorica o pomenu papeževih besed nadškofu O'Connell iz Boston Mass., glede Taftove dobrohotne izjave napram rimokatolikom v Zdr. državah. Kakor se govori namerava papež v kratkem pisati predsedniku Taftu in ga prositi, da podeli višjim katoliškim prelatom in katoliškim vernikom gotove privilegije, katerih sedaj nimajo v Ameriki. Papež je tudi rekel, da poprosi predsednika za podelitev raznih koncesij za katoliške dijake.

Menda res ne misli papež dobiti kontrolo tudi čez washingtonsko vlado?!

Portugalsko.

Iz Lizbone se poroča: V Laguna, Teneriffe spopadli so se mnhi Paulisti in domači duhovni zaradi mejsebojnega sovraštva. Paulisti so namreč dobili kontrolo čez ondotno semenišče, kar je duhovne in ljudstvo razkačilo. Na ovadbo redovnikov je škof suspendiral dva duhovna. Osemsto mešanov je zahtevalo od škofa, da suspendacijo preklicé, ker pa tega ni storil je duhovništvo na čelu razdraženega ljudstva naskočilo semenišče. Mnhi so naskakovalce pozdravili s svinčenkami — vendar nič ni pomagalo. Množica je porušila semenišče. Več mnhov in nad trideset mešanov je ranjenih in nekaj ubitih. (Op. ur. To je tista krščanska ljubezna do bližnjega in pa peta zapoved: "Ne ubijaj.")

Vojni prekosod.

M'Cloud, Cal. Governer je izjavil vojni prekosod v M'Cloud in milica, broječa 200 mož je zavzela posest poslopja ondotne lesne trvdke, pri kateri so vsi delavci na štrajku. 600 vojakov se še pričakuje. Vodje štrajkarjev so izjavili, da imajo \$200.000 na razpolago in da lahko vzdrže štrajkom še nekaj mesecev.

IZ DELAVSKIH KROGOV.

Norfolk, 9. junija. Tukaj kroži vest, da bo s 15. t. m. približno 1500 delavcev v Norfolk ladjedelnici odslovljenih. Ta dan namreč odplujejo bojne ladje Virginia, Luisiana in Minnesota. V tej ladjedelnici je sedaj 3100 delavcev vposlenih.

125 izdelovalcev usnjate robe je danes zastavkalo in s tem popolnoma prekinili izdelovanje kovečkov in drugih usnatih potrebščin. Uničji zahtevajo 15 tolarjev za 50 urno delo. Do sedaj so dobili \$2.25 za 9 urno delo in poleg tega pa je moral še vsak delavec imeti lastno orodje v vrednosti \$50. predno je začel delati. Stavkokazov se ne boje, ker za ta posel je treba izkušenih delavcev in teh pa primanjkuje.

Beattyville, Ky. Edward Riley, delavec je prosil Chas. Eveleth, gen. upravnika Kentucky Northern zeleznice za lelo. Ker mu ni dal dela, je delavec v obupu pomeril samokres na Eveletha ter ga smrtno ranil. Ranjence je pa tudi dvakrat na Riley-a vstrelil ter ga tudi smrtno ranil.

Philadelphia, Pa. 2. junija. "Rapid Transit Company", je poskusila zvečer električne vozove s skabi v promet staviti, a prišlo je med občinstvom in policijo do resnih spopadov. Eden policist je v elavo vstreljen in bo umrl, 100 policistov in več pristašev štrajkujočih je ranjenih.

Iz med množice je nekdo zaklical: "Skabi", na to je en policaj skočil iz kare, da bo dotičnika vnel, a ljudstvo ga je obkolilo, mu vzelo "pihalnik" in ga do brega naklestilo.

Philadelphia, Pa. 4. junija. Štrajk polničnih železničarjev je poravnani; predlog družbe za 3500 proti 750 glasov sprejet. 22c. plača na uro (stavkarji so 25c zahtevali) 10 urno delo. odprava "Swing-sistema" odslovitve skabov itd., je doseženo.

Trust ima strah pred trustom.

Trust za obuvale je sprevidel, da ga hoče uničiti tako zvan "packing house" trust. Priemeyer Shoe Co. v Jefferson Citv Mo. je razposlal pisma na vse čevljarске obrti in trgovce s obubo v Zdr. državah, proseč, da se nekaj ukrene s Payne-tarifnim predlogom, glasom katerega bi bile kože pri vnosu in izvozu prost tarifa. Priemeyer trdi, da če se to ne stori in prepreči progres "packing house" trusta, bo ta zadnji prvega kaj kmalu uničil.

Čebularski trust.

Čebularski trust bo kupil vso čebulo v Združenih državah in seveda potem, ko bo imel "corner" na čebulo, povišal bo ceno te dišeče zelenjave. Priemeyer & Abbott, 452 Hauston St., New York, formirajo ta "čebularski" trust.

Samo ob sebi je umevno, da če se posrečijo nakane te kombinacije, bo šel trust tudi dalje in skušal dobiti kontrolo vse zelenjave, kar pa pomenja draginjo na zelenjavi.

Listnica uredništva.

Gosp. V. K. B. Minn. Dopis prihodnjič; za sedaj je bilo iz tehničnih razlogov nemogoče. Ne zamerite in zdravi!

Gosp. R. G. Oglesby. Dopis ne priobčimo je preveč oseben in sicer je bil članek v G. N. prevaden iz N. Y. Volkszeitung. Pišite kaj drugzega, občno koristnega in stvarnega potem ste nam dobro došli. Zdravi!

Gosp. "Naročnik K." Johnstown. Vaš dopis ne priobčimo, ker je Vaša kritika neopravičena. Oni dopis je bil stvar in obče koristen, tedaj se bi nam moral vsaki smejeti, ko bi se z Vašim dopisom sami sebe po zobeh bili. Špišiti kaj drugzega, smo vam na razpolago. Zdravstvuje! "Narodnjak" New York. Vaš dopis za to štev. prepoznalo došel; tedaj prihodnjič.

RAZNE NOVICE.

Iz ječe v governerjevo palačo.

Atlanta, Ga., 9. junija. John Atkins, kateri je bil obsojen na dve leti v reform šoli in bil večeraj pardoniran je spal sinoči v governerjevi palači.

Gov. Hoke Smith je obiskal ta zavod v Millville in srečal dečka, s katerim je nekaj časa govoril in mu rekel: Pojdi, moj dečko, želim, da otreš z menoj domov. Gov. Smith bo poslal dečka v industrijsko šolo.

Vojni proračun Zdr. držav.

Washington, D. C. Predsednik Taft je od vojnega urada predložil proračun za prihodnjo računsko leto, z opazko vrnil, da želi da se predloženi proračun za \$36.000.000 zmanjša.

Proračun je bil izdelan, ko je bil vojni tajnik Dickinson odsoten v Panami in njega namestnik Oliver je proračun na \$171.000.000 znižal, to je za \$18.000.000 manj, kot se glasi proračun za leto 1910, a za \$16.000.000 več kakor je proračun privoljen za tekoče leto.

Ko se je predsedniku proračun predložil, izrazil je željo, da se skupni znesek za \$20.000.000 zmanjša, kakor je privoljeno za tekoče leto.

Pomožni tajnik Oliver, je sicer \$18.000.000 zbrisal, toda \$13.000.000 je še za izbrisati.

"Sv." pismo nima temlja.

Profesor bogoslovne fakultete na čieachi univerzi je pred malo časom obelodanil bojni spis "Opravo bogoverja z ozirom na človeški boj za obstanek", s katerim je mnogo prahu povzročil in razne kontroverze zbudil. Zanimiva seja, katere so se razni učenjaki in bogoslovci udeležili, se je vršila na tukajšnji univerzi, kjer so vsi teologi pripoznati morali, da sveta pisemska dogma je v poglavitnih točkah brez dna in da so ji novejši preizkave na naravno-znanstvenem polju vsako podlago izpodbile.

Ženitev na poškušnjo.

Pred sedmimi leti se je oženil angleški pisatelj George Mederith z gospodično Glover v South Orange na poškušnjo. Med obedoma je bilo dogovorjeno, da bodeta deset let poskusila če bosta srečna za celo življenje, da se pa lahko vsaki čas ločita in gresta vsaki svojo pot. Po preteku tega časa se bo odločilo ali gresta narazen, ali jih pa pop pred oltarjem zveže za vse življenje. Življenje tega zakona "na poškušnjo" je bilo do sedaj srečno, kar svedočite dve živi priči, en šletni deček in ena šletna deklica. Sedaj jih je pastor Moorey v South Orange metodiški cerkvi po cerkvenih ceremonijah poročil.

Sedaj naj bi se tudi poiskus ločitve naredil. Zakonci, kateri se ne spoznamo naj bi se — recimo za tri leta — ločili, ako se ljubezni še le vsled ločitve zbudijo, da in da prideta do prepričanja, da eden brez drugzega ne more živeti, no, potem naj se zonet snideta in gotovo bosta srečno živila do konca tuzemskega bivanja. Sicer je neki moder sodnik idejo praktično dokazal, ker je nekdo ločitve zakona s pogojem dovolil, da ločitev dobi postavno moč še le po preteku dveh let, ako se ločena poprej ne združita. Tako je čisto prav, kaj ne M.?

V PREVDAREK.

Društva, odbornike in člane raznih Zvez oziroma Jednot opazujemo na dopis rojaka M. Gaishek, iz Mount Olive, Ill. Njegov nasvet je zelo priporočljiv in ne bi škodilo, ako bi se člani raznih Jednot oziroma Zvez pri društvenih sejah o tem nekoliko pogovorili, ter nam svoje mnenje pisмено v jedrnatih, a kratkih besedah naznanili.

Ni stvari na tem svetu, da bi ne bila mogoča in brezdomno je, da je ideja, katero goji somišljenik Gaishek zelo fina, da je peljiva in se bo tudi najbrž uresničila.

Toraj kaj je Vaše mnenje?

NAZNANILO!

Tukajšnji svobodomiselnih napredni Slovenci smo izprevidli da je nam silno potrebno podporno društvo ter da se priklopimo k S. N. P. Zvezi v Chicagi, Ill. — Spoznali smo, da so na čelu te Zveze možje, koji med našimi zavajajočimi se rojaki popolno zapužanje uživajo, kateri v polni meri vsakemu svojemu članu njegove pravice priznavajo in nikakoršnega terorizma med seboj in napram članom ne pripuščajo. Uvideli smo pa tudi silni razvoj Zveze v tem kratkem času obstoja in v času denarne krize, kar nam jamči za brezmejni razvoj Zveze in pa silno korist nam Slovincem in našim somišljenikom.

Te in še druge razloge smo upoštevali ter sklenili, da ustanovimo tukaj društvo ter se priklopimo k S. N. P. Zvezi v Chicagi, Ill.

Društvo se bo ustanovilo dne 15. junija t. l. zvečer ob 7. uri pri rojaku Ivan Zalarju, 508 — 10th Ave., So. Lorain, Ohio.

Pozivljvam vse tukaj živeče rojake da se zavedajo svojega ponosa in da se izkažejo svojega pravega značaja s tem, da se omenjeni dan in na označenem kraju polnoštevilno sestanejo ter pristopijo v naše vrste.

Tedaj z pozdravom in na svidenje!

Frank Levar,
960 — 10th Ave., So. Lorain, O.

ZAHVALA IN PRIPOROČILO.

S tem se zahvaljujem in potrjujem, da sem prejela od "Slovenske Narodne Podporne Zveze" v Chicagi, Ill. \$100.00 kot u-smrtnino oziroma pogrebne stroške povodom smrti moiega soproga Antona, katerega je nenadna smrt uzela iz tega sveta.

Zato priporočam vsim onim, kateri žele pristopiti k kateremu-koli društvu, da naj pristopijo k S. N. P. Zvezi v Chicagi, Ill., koja je po mojem mnenju ena najboljših kar se tiče kulturnosti ali sploh v vseh ozirih, glede točnega izlaščevanja in posebno še za tolažbo v težkih urah mojega življenja. Zato rojaki pristopajte k Slovenski Narodni Podporni Zvezi v Chicagi, Ill.

Pozdrav vsem članom in gl. odboru S. N. P. Z.

Marija Mozgon,
V Claridge, Pa., 4. junija 1909.

PERSPEKTIVA.

Sedaj smo jo pa dobili po nosu! Proletarce je vendar le zopet prišel na dan s odgovorom. Toda vprašanje je s kakim odgovorom. — Staro šaro premetuje in goni svoje najmlajše vajence s opazkami na dan.

Ah, kako humoristično. . . Kedo pa je tisti vajenec? Vraga menda ja nimate "office boya"? Vseeno gospodje humoristiki povejte nam kedo je Vaš vajenec. Ali gospod Molek, ki je ukrkal Kondove privatne listine, ali Ivan Kaker, po boljji previdnosti mučenik in poštenjakovič, ali France Petrič, ki z debelimi črkami pjasnuje, da ni on (?) za Kržeta mašetaril, ali je mogoče jezikovni strokovnjak in denunciant Zavertrnik, ali gospa . . . ej naj bo . . . saj veste katera. Res radovedni smo poznati tega najmlajšega vajenca, da mu malo ušesca nategnemo, da ne bo več nagajal.

"Med zvezdami" se čita tudi nekaj o nagradi \$100.00, katera prokletu hudo skeli Kakerja in tudi njegove zagovornike Proletarčarje. — Seveda poštenjakovič ala Kaker spadajo med zvezdenih vred tudi Proletarce, zagovornik lupmarije, poneverjenja in humbuga.

Jamajka.

Kingston, 7. junija. Strela je udarila v železniško skladišče v katerem je bilo do 3000 funtov dinamita. Skladišče je do bela porušeno en blok hiš pa deloma poškodovanih.

TISOČE ŽIVLJENJ V NEVARNOSTI.

Sam B. Anson piše v "New York Evening Call", da je West Pittston, mesto v Pennsylvaniji na robu propada in da bo kmalu v razvalinah. To mesto se polagoma, toda z vso gotovostjo pogrezuje v zemljo. Revi pod mestom se podirajo in na mnogih krajih mesta se je opazilo znižanje površine za 5 paleev in na nekaterih mestih še celo več. Hiše se pogrezujejo, razpoke na tratoarjih in spomeniki na pokopališčih jasno kažejo, da bo kmalu prišel konec.

Preračunjeno je, da do novega leta se bo mesto najmanj za čevlj globoko pogreznilo. Veščaki trde, da to pogrezanje ne bo prenehalo in nekega dne se bo vdrla vsa površina mesta in to bo konec West Pittstona.

Svet pripisuje to pogrezanje bogu in pravijo, da bog se hoče maščevati nad ljudstvom. . .

Toda temu ni tako! Bog vendar ni tak kruteč, da bi moral in pobijal. — Vzrok leži nekje drugé.

Mesto West Pittston laste bogati operatorji premogovnikov. Tam žive njih žene in otroci, pa tudi delavci in mali obrtniki tam žive, samo s to razliko, da bogataši žive razkošno in razuzdano, delavci pa ubožno in skromno.

Lakomni operatorji so se polakomnil bogatih zakladov premoega, katerega je hranila zemlja pod njihovim mestom in vrtili so pod mesto, da dobe zaklade. Vendar to še ni bilo dovolj. Ko so izčrpal premog izpod mesta okrali so (pillarje) ki so držali strop in branili da se ne bi isti porušil. —

To je pennsylvanska navada. Ropanje pillarjev pomenja, vzeti oni premog, ki še tvori nekatke podboje držeece strop v jamah, potem ko je že jama izčrpana.

West Pittston ni edino mesto pod katerim je vse izkopano in iz katerih duplin so kapitalisti odstranili pillarje, ki so držali strop in takorekoč preprečili pogrezanje zemeljske površine in s tem spravili tisoče človeških življenj v smrtno nevarnost.

Ti magnati sedaj zro na West Pittston s grozo in strahom ter ne vedo kaj bi počeli. Če store potrebne korake, bo na nie bal o-genj legislature in če puste stvar tako pri miru bodejo zgubili svoja domovja. Pa še ena je! Če vladi naznanijo položaj in vzrok pogrezanja, bi vlada prav gotovo vpeljala zakon proti ropanju pillarjev, kar pa seveda pomenja zgruba velikih dividend.

Pa bo mogoče kedo rekel: Zakaj se pa delavci, trgovci in obrtniki, ki vendar nimajo nič za zgrubiti, za stvar ne zavzamejo? Ali dragi, ti so storili že marsikak korak, toda brez uspeha. Premogarski baroni laste legislature, sodišča, inspektorje, da laste celo državo.

Pogrezanje se je prvič opazilo na dvorišču Vulcan Iron družbe ob obrežju reke. Stene so začele pokati in zemlja se je vlagala polagoma. Par dni pozneje se je zapazilo pogrezanje zemlje v središču mesta posebno pa še na šolskem poslopju na Warren ulici in na tratoarjih.

Operatorji zmešani vsled ljudskega krila, so takoj poslali tri državne inspektorje in par svojih strokovnjakov v Cedar Spring rove, ki se nahajajo ravno pod mestom.

Ti trije inspektorji so plačani od države Pennsylvanija in to šteje, kar povzamemo iz njihovega poročila, ki se glasi: There is no more danger of sinking.

In to je pomirilo treovec, obrtnike in male posestnike v West Pittston za kratak čas, ampak pogrežati se le še ni pnehalo! —

Rojak, kateremu si dal "Glas Svobode", da je čital, je pripravljeno naročiti se nanj. Pojdi k njemu in videl boš, da je res.

Opetovano opozarjamo, e. g. naročnike, da polletna naročnina je sedaj \$1.00 (En dolar) in ne 75c.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošljamo:	
za \$ 10.35	50 kron,
za \$ 20.55	100 kron,
za \$ 41.10	200 kron,
za \$ 102.75	500 kron,
za \$ 205.00	1000 kron,
za \$1020.00	5000 kron,

Poštarina je vsteta pri teh svotah. Doma se nakazuje svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarje pošiljajte izplačuje c. kr. poštno hranilni urad v 11. do 12. dne.

Denarje nam poslati je najpriilneje do \$25.00 gotovini v priporočenem ali registriranem pismu, večje zneske ro Domestic Postal Money Order ali pa New York Draft.

FRANK SAKSER CO.

82 Cortland St., New York
104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio

Strahovalci dveh kron

ZGODOVINSKA POVEST.

Spisal FRANJO LIPIČ

PRVI DEL.
XXXIII.

Neka znadeš, Petre kapetane,
Da te ljubim, kano sinka moga,
Rad virnosti i junačva tvoga.
Hrv. narodna.

Tri dni in tri noči je že begal kralj Gjačić s svojo jadrnico semintja, zdaj na to, zdaj na drugo stran, a svojemu preganjalcu ni mogel uteči. Desantič mu je sledil, kamor se je obrnil, a držal se je s svojo ladjo vedno nekaj streljave oddaljeno ter se umaknil vsakemu boju, ki ga je kralj Gjačić opetovano poskusil.

Največ skrbi je delalo kralju Gjačiću to, da ni vedel, kdo je njegov preganjalca in čemu ga zasleduje. Vedel je sicer, da malteški vitezi niso njegovi prijatelji, a smatral jih je za preslabe, da bi v časih boja s Turki poskušali vojno z dosti močnejšimi pirati. Desantič je vozil pod malteško zastavo, a kralj Gjačić je bil prepričan, da ni nima pravice do te zastave. A kdo drugi naj bi ga zasledoval pod to zastavo? Turki niso imeli vrzoka za to. Pač se je kralj Gjačić nekajkrat zmislil na vojvodo Dall Ferro, ali vselej si je to misel izbil iz glave. Poznal je vojvodove ladje in vrhutega je bil vojvoda zdaj jetnik beneške republike in ni mogel ničesar storiti, da bi rešil svojo hišo. Potom takega razmišljanja je prišel kralj Gjačić do zaključka, da igra beneška republika z njim verolomno igro, ker se mu na eni strani hlina kot zaveznica, na drugi pa ga zalezuje, da bi spoznala njegova skrivališča. To ga je navdalo z divjo jezo proti beneški republiki, obenem pa ga tudi nekoliko pomirilo. Rekel si je, da si beneška republika na predvečer velike vojne s Turki pač ne bo nakopala s kakim dejanskim napadom še sovraštva piratov, ki bi ji kot zavezniki lahko mnogo koristili, kot nasprotniki pa še več škodovali.

Tudi Ladislav in Grga sta bila istega mnenja. Po dolgem posvetovanju se je kralj Gjačić odločil, da naredi gonji po morju konec, a tako, da spelje svojega zasledovalca v zmotu.

— Na otoku Kasos se na noben način ne smemo izkreati. Tam ne ve nihče, da smo piratje, nego nas smatrajo vsi za beneške velikaše. Pri tem mora ostati na vsak način, zakaj le tako nam ostane otok pribezališče za najskrajnejši slučaj in nam ostane ohranjenost naše bogastvo, tudi če bi se sovražnikom posrečilo, zatreti piratstvo. Dokler nam je zasledovalec za petami, ne smemo tja.

Tudi v tem oziru sta Ladislav in Grga pritrčila kralju Gjačiću in so sklenili, da se popeljejo na otočje Avgon, kjer je bilo vse prebivalstvo v zvezi s pirati in kjer je imel Gjačić varno skrivališče.

— Na Avgonu smo na varnem. Tam se lahko izkreamo vsi, jadrnico pa otovorimo z vinom in jo pošljemo kot trgovsko ladjo v Črno morje. Če ji sledi naš zasledovalec, ji ničesar ne bo mogel, če ji ne sledi, se lahko vkreamo v drugo ladjo, ki se mu bo mogla približati in ga napasti. Ste-li zadovoljni?

Nihče ni ugovarjal. Ladislav je sicer poprej mislil, da popelje Asunto na otok Kasos, ker je imel tam kralj Gjačić bogato opremljen grad in je Ladislav upal, da si kot velik bogat gospod pridobi ljubezen svoje žene, toda zdaj ni več silil na to. Upal je sicer še vedno, da se ga Asunta sčasoma navadi in da si pridobi njeno srece, ali računat je sam, da se to še ne zgodi tako kmalu. Ni si prikrival, da ima Asunta obilo vzrokov za sovraštvi in zaničevati, a samoljubje njegovo je bilo tako veliko, da je bil prepričan o premagljivosti Asuntinih čutil. Rekel si je, da mora Asunto pustiti nekaj časa v miru, da se udomači med novimi ljudmi in zato je sam priporočal očetov nasvet.

Kralj Gjačić je vodil svojo ladjo tako, da je prišla ponoči do otoka Avgon. Ležečega severovzhodno od Krete. Zapeljal je v primitiven pristan, kjer se je z Ladislavom in Asunto hitro izkrcal, nakar je Grga prevzel polveljstvo jadrnice ter jo odpeljal

na drugo stran otoka, kjer je ležalo malo mestice in so se navadno ustajale ladje.

Vzlic dobremu manevriranju kralja Gjačića je bil Desantič vendar zapazil, da se je piratska ladja ustavila na obrežju in da se je izkrcalo iz nje nekaj oseb in uganil je takoj resnico.

— Vaše domnevanje se mi zdi popolnoma utemeljeno, je menil Piali-paša, ko mu je Desantič razložil svoje mnenje. Kaj hočete zdaj storiti?

— Ko bi to vedel, je zavzdihnil Desantič. Najraje bi se sam izkrcal, a kaj, ko ladje ne morem zagnati.

— Slušajte moj nasvet, je rekel Piali-paša po kratkem razmišljanju. Prepustite vodstvo ladje meni in izkrcajte se tukaj. Pri ljudeh boste lahko izvedeli, če je vojvodinja na otoku ali če je ostala na ladji. Jaz sledim piratski jadrnici, pošljem pa od prvega kraja posebno ladjo po vas. Zdjaj ko smo piratom za petami, jih ne smemo več izpustiti.

Desantič ni vedel, kako bi se odločil. Če je Asunta ostala na piratski ladji in se ta odpelje kdo ve kam, on pa ostane na Avgonu — je morda nikdar več ne najde, tako si je rekel, a če gre za piratsko ladjo, Asunta pa se je izkrcala na Avgonu, jo lahko piratje odpeljejo kamor hočejo, ne da bi jo Desantič mogel še kdaj zaslediti. Ugibal je in ugibal, a izhoda ni našel. Piali-paša je dobro slutil, kake misli teže Desantiču sree, a svetovati mu ni znal.

V tem je Desantičeva jadrnica dospela do kraja, kjer se je bil izkrcal kralj Gjačić s svojim sinom in z Asunto in zdaj ni bilo več časa premišljevati in omahovati, zdaj se je bilo treba odločiti.

— Ne vem, kaj bi storil, kar ločiti se ne morem od svoje ladje in vendar mi pravi sree, naj se izkrcam, je menil Desantič in se oziral zdaj na breg, ob katerem je plula jadrnica, zdaj zopet po svoji ladji in še vedno ni vedel, kako naj se odloči.

Kakor oče sinu, tako je Piali-paša položil Desantiču svojo roko na ramo in mu pogledal dobrohotno v oči.

— Ljubi kapetan, dokler bode te v življenju poslušali glas svojega sree, bodo vaša dejanja vedno poštena in pravična. Sicer se poznavata šele malo časa, ali prikupil si ste se mi, kakor še nikdar noben tujec. Vaša hrabrost je velika, in velika je vaša spretnost in podjetnost. Nad vse čudovito je vaše zvestoba, s katero služite vojvodinji Asunti in njeni veliki nesreči. S to zvestobo ste si pridobili mojo ljubezen, očetovsko ljubezen. Kakor sina Vas imam rad in na svojo čast Vam obetam, da Vas bom podpiral, dokler ne rešite vojvodinje Asunte. Sedaj se izkrcajte in bodite brez vseh skrbi. Jaz poskrbim vse kar treba, da na noben način ne izgubimo sledu vojvodinje Asunte. Ponavljam, kapetan Desantič, na mojo čast!

Presrečne besede mogočnega turškega admirala so napravile globok vtisk na Desantiča in razgnale zadnje njegove pomisleke.

— Zaupam Vam neomejeno, je s preprosto iskrenostjo rekel Desantič in segel Piali-paši v roko.

— Prav tako, in zanašajte se tudi name, da bom skrbel za Vas. Prihodnja turška ladja, ki jo srečam, pride po Vas in Vas popelje za menoj. In zdaj Vam želim vso sreečo.

Še enkrat sta si segla v roke in Desantič se je povzpel čez ograjo in se po vrvi spustil v čoln, ki ga je prepeljal na breg. Tam je obstal in gledal za svojo jadrnico, ki je razpela vsa svoja jadra, da dohiti piratsko ladjo. Gledal je za njo, dokler mu ni izgnila izpred oči in dasi ni čisto nič dvomil, da izpolni Piali-paša svoje obljubo, mu je vendar bilo težko pri sreči, da je zapustil svojo jadrnico.

Desantič je bil dobro oborožen in preskrbljen tudi z denarjem in upal je, da najde lahko vojvodinjo Asunto, če sta jo Gjačić in njegov sin izkrcala na tem otoku, saj ga ni nihče poznal in mu ni bilo težko, izdati se za trgovca z vinom, edinim pridelkom otoka Avgon. Noč je hotel porabiti v to, da se nekoliko orientira po bli-

žini in zato je od brega krenil držič se v senci med olivami in cipresami proti sredini otoka. Noč je bila južno jasna in topla in ta šetnja je Desantiču dobro dela, saj se že več dni ni mogel počisto izprehoditi. Držeč roko na nabitem sasmokresu je korakal naravnost naprej in kmalu prišel na primitivno, razvoženo cesto, po kateri je krenil, sodeč, da vodi do pristani, kjer je domneval, da je prebivališče vsega prebivalstva.

Prišedši nekaj sto korakov naprej, je Desantič z malega griča zagledal pred seboj morje. "To je druga stran otoka", si je mislil in že hotel nadaljevati svojo pot, ko je zapazil na strani ob cesti večje poslopje, v katerem je goreložil nekaj luči. Ustavil se je takoj.

— Zdjaj je že davno čez polnoč in gotovo bi prebivalci te hiše že trdno spali, da se ni zgodilo kaj izrednega. Tu, na samoti, se pa izrednega ne more nič drugega zgoditi, kakor da so prišli nepričakovani gostje. Od brega, kjer se je izkrcal Gjačić, je to najbližja hiša in če ima Gjačić Asunto pri sebi, jo je najbrž pripeljal semkaj.

Tako je modroval Desantič, ko se je počasi in previdno plazil od ceste proti razsvetljeni hiši, skrbno pazječ na vsak najmanjši šum. Držal se je k tlom in hodil samo pod drevjem in ob vinogradih. V roko pa je vzel bodalo, kajti strel, si je rekel, bi privabil druge ljudi in izgubljen bi bil gotovo, ker z otoka mu ni bilo mogoče pobegniti.

Razsvetljena hiša je bila zidana v eno nadstropje in je stala sredi širnega vinograda, ki je bil obdan z živo ograjo.

— Če imajo psa, sem izdan in zasledovali me bodo, si je rekel Desantič, ko se je priplazil blizu hiše. Psi so sicer po teh otokih redki, ali mogoče je vendar, da ga imajo pri hiši.

Vzlic vsem pomislekom je Desantič vendar nadaljeval svojo pot in srečno prišel pod okno, kjer je videl goreti luč. Prav ko se je dvignil od tal, da pogleda v hišo, je začul tiho rožljanje verige. Slušeč, da je pes, je planil nazaj in se povzpel na prvo drevo, ki je bilo v bližini. Bil je zato že zadnji čas, kajti okrog vogala se je prikazal previdno stopajoč velik pes. Naprej ni mogel, ker je bil priklenjen, a čutil je, da je človek v bližini in začel renčati ter nemirno trgati verigo. Desantič ni vedel, kaj bi storil. Že je hotel splezati z drevesa in pobegniti, ko se je v prvem nadstropju odprlo okno in se nanj naslonila belo oblečena ženska z razpletenimi lasmi — vojvodinja Asunta.

Desantič je bilo sicer tako, kakor da se je vsa kri naenkrat stekla vanj. Vzlic silni nevarnosti je hitro splezal z drevesa in zaklical k oknu:

— Vojvodinja — jaz sem tu!

Pes je, čuvši ta kliče, divje zalajal in skočil proti Desantiču, ki pa je že stekel na stran ter potem napravil velik ovinek in se zopet od druge strani približal hiši. Asunta je še vedno slonila na oknu in vsa zatopljena v svoje sanje gledala v noč. Kaj je bil to res glas zvestega Desantiča? Kar misliti si ni mogla, da je to resnica, a upala je, da se ni motila in drhtela je po vsem životu radostne nade, da le ni zapuščena.

Lajanje je bilo privabilo iz hiše priletnega človeka, ki je, uzrši Asunto na oknu, nevoljno zaklical:

— Prosim, zaprite vendar okno; pes vas ne pozna in je vsled tega nemiren.

Obenem je mož prijel psa za verigo in ga peljal okrog vogala zopet na svoje mesto pri hišnih vratih, med tem ko je Asunta okno zaprla. Desantič se je splazil na stran in si poiskal oddaljen kot, kjer se je vezelega sree, da se mu je vse tako dobro obneslo, ulegel med žito in zavil v svoj plašč poiskal počitka.

Se predno se je zdauilo, je kapetan Desantič zapustil svoje prebivališče v vinogradih in je skrivaje se med trtami, krenil proti morju, kjer je videl obrise ladij in domneval, da leži avzonski pristan. Videl je, da na otoku ni nobene vasi in da prebiva prebivalstvo po hišicah, ki leže daleč narazen sredi vinogradov. To mu je bilo kaj prav. Kajti sodil je, da mu je s tem znatno olajšana izvršitev njegovega namena, olajšati vojvodinjo Asunto. Skrbelo ga je samo, kdaj pride kaka ladja, ki bi jo mogel porabiti; kajti, da je admiral Piali z njegovo ladjo kdo ve že kje, o tem ni dvomil. Desan-

tič bi bil dal v tej uri svoje življenje, če bi imel pri rokah svojo ladjo in vsaj polovico svojih mornarjev.

Prišedši z griča navzdol proti pristani je Desantič naenkrat obstal in kar ni mogel verjeti, da je resnica kar vidi. Zagledal je kraj brega ladjo piratskega kralja, na katero so težaki valili velike sode vina zunaj na morje pa je videl svojo jadrnico se zibati na valovih. Sree se mu je ustavljelo radostnega presenečenja, kajti zdaj ni več dvomil, da se mu posreči rešitev vojvodinje Asunte. Zavihel je svoj klobuk in najraje bi bil zavriskal veselja, da se ni še pravočasno spomnil, kako nevarno bi to znalo biti.

Naglo je nadaljeval Desantič svojo pot, a zdaj ni več hitel proti pristani, nego na stran, kjer je videl, da leže ribiški čolni in ni daleč na okrog nobene kočice in nobenega človeka. Neoviran je prišel do brega in odvezal čoln. Krepko je zastavlil vesla in čoln je stekel po morju ter hitel tja ven, koder se je gurala Desantičeva jadrnica. Piali-paša je spoznal Desantiča že od daleč in ga pozdravil z veselimi kliči, na katere je odgovarjal Desantič še veselje, saj je bil sedaj gotov, da reši vojvodinjo Asunto.

Ob istem času, ko je Desantič od brega veslal proti svoji jadrnici, je kralj Gjačić zapustil na griču ležečo hišo, kamor je bil spravil Asunto, in je z daljnogledom motril morje in ladje v pristani. Na njegov resni obraz je legel izraz zadovoljnosti, ko je videl svojo ladjo in spoznal, da bo kmalu otovorjena s sodi ter bo odjadrala na sever. Njegovo oko je potem poiskalo jadrnico, ki ga je tako trdovratno preganjala in zasmejal se je kratko, hripavo in škodoželjno, češ, da je svoje zasledovalec tako spretno speljal v zmotu. Kar gledati se ni mogel Desantičeve jadrnice tako je bil vesel in ponosen, da ji je le utekel.

— Zdjaj bo bežala za mojo ladjo gori v Črno morje in rešeni smo je morda za vedno. E, kdor hoče prekaniti kralja Gjačića, mora imeti le več soli v glavi, kakor ti moji zasledovalec!

V tej svoji radosti se Gjačić ni dosti zmenil za čoln, s katerim je veslal Desantič k svoji jadrnici. Zapazil je pač ta čoln, a misleč, da se pelje kak ribič, ni mu bilo zanj mar in hitel je v hišo obvestiti Ladislava, kako dobro se je posrečilo uprizorjena zvijača.

— Zdjaj, sinko moj, te pustim samega tu na otoku. Mene kličejo dolžnosti drugam, zakaj krona piratskega kralja ni nič lajšja, kakor krona kakega maziljenega kralja. V kakih dveh urah odrine moja ladja in za njo pojde jadrnica, ki nas je preganjala. Potem bo zrak čisti in jaz se odpeljem s kako ribiško ladjo na Kreto in potem dalje. Glej, da ti minejo medeni tedni s tvojo vojvodinjo kar mogoče prijetno. Zdjaj boš imel dovolj časa, da svojo ženo naučiš pokornosti in vdanosti.

Ladislav ni ugovarjal, saj si je želel, da bi bil sam s svojo ženo in čobit priliko, da poskusi pri nji svojo sreečo.

— Le eno te prosim, oče, je rekel pri slovesu, pošlji mi čim prej kako ladjo. Če se poruzumem z Asunto, ne morem ostati z njo tukaj, nego jo popeljem na Kasos.

— Dobro, moj sin, je rekel kralj Gjačić, tvojo željo ti izpolnim čim prej, čeprav nič več ne verjamem, da bi se mogel izlepa poruzumeti z vojvodinjo. Ne vzdihuj mi preveč okrog nje; bodi rajne trd in brezobziren, ker boš tako več opravil.

Ladislav se je vrnil v hišo, Gjačić pa se je odstranil k različenim piratom, ki so živel na otoku, ter se z njimi dogovoril o novih podjetjih. Ko je odplula njegova ladja in je videl, da ji sledi jadrnica, ki ga je preganjala, se je brezskrbno vkrcal na ribarsko ladjo in se odpeljal z Avgona.

(Dalje prihodnjič.)

Postojna je postalo mesto. Cesar je z odlokom z dne 9. m. m. povzdignil trg Postojno v mesto.

V mohamedansko vero je prestopila hčerka okr. glavarja v Banjaluki Farkabića, ter se poročila z nekim odličnim tamošnjim turškim bejom.

Zaprl so v Lvovu na poziv nekoga tirolskega kazenskega sodišča grafico Skreynsko. Obdolžena je vohunstva in oškodovanja trevoev radi labkomiselnih dolgov.

NE OZIRAJTE SE

na vpijoče oglase ki trdijo, da za polovico vrednostne cene prodajajo.

Mi tega ne storimo; marveč Vas vabimo da pridete in si ogledate blago. V zalogi imamo raznovrstne

obleke, slamnike, klobuke, srajce, ovratnike, spodnje obleke i t. d.

Oglejte si vzorce za moške obleke in

velikanska zaloga obutev.

STROGO UNIJSKA PRODAJALNA

J. J. DVORAK & Co.

UNION CLOTHIERS and TAILORS.

598-600 BLUE ISLAND AVE.

Izdelane za Vas

Obleke pomladanskega kroja. Oglejte si jih v razložnem oknu in v prodajalni. Posebni kroji, veliko veselje za mladenče. Konservativni modeli za priletne moške, najlepša in najnovejšega kroja; vse obleke so prikladne ter vredne imenovane biti "Schwitznerjeve obleke".

Največja prodajalna oblek to stran glavnega mesta je

Schwitzner
CLOTHING CO.
577-579 BLUE ISLAND AVE.

Cunard, Ogrsko, Ameriška Linija

Iz New Yorka v zredozemska in adrianska pristanišča

V Reko čez Gibraltar, Neapolj in Trst

Slavonia, Pannonia, Novi Moderno Zgrajeni Parniki na Dva Veljaka, Carpathia, Utonia

Posebno zgrajeni v to svrhu in bojo redno pluli na tej črti skozi celo polje in zimo; pridružila se bodeta še dva največja svetovna parnika CARONIA in CARMANIA. Obiščite naše zastopnike glede cen in izvanrednih komodnosti za med krovne potnike. — Za nadaljna pojasnila obrnite se na

CUNARD STEAMSHIP CO., LTD.,

F. G. Whiting, M'g'r Western Dept., S. E. Cor. Dearborn and Randolph Sts. Chicago, Ill., ali na lokalne agente vsepovsod.

Čemu pustiti od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Šimonek
Zobozdravnik.544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.
Telefon Morgan 433.

Na novem prostoru V. Kobzina

594-596 Blue Island Av., Chicago

Slika predstavlja otročji voziček, trpežnega \$3.95 dela s streho samo

Se priporoča slav. občinstvu za obisk, ter jamči za točno in pošteno postrežbo

Slovenci pozor!

Ako potrebujete odeje, klobuke, srajce, kravate ali druge važne reči za moške — za delavnik ali praznik, tedaj se oglašite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinščini.

Čistim stare obleke in izdelujem nove

najnovejši modi in nizki ceni.

JURIJ MAMEK,

581 S. Centre Ave., blizo 18. ul.,
CHICAGO, ILLINOIS

PISMO.

(Naši Zapiski.)

(Dalje in konec.)

Razlika je tudi, ako je narod povečjem poljedelec, kmet ali mešanski obrtnik, mornar, trgovec. Treba bo pogledati v življenje našega kmeta. Jaures, francoski socialist, piše o francoskem kmetu: Kmetova lastnina je kos njegovega življenja. Na njem je stala njegova žibel; kmetija leži blizu pokopališča, na katerem odpočivajo njegovi stariši in na katerem bo sam počival, in izpod drevesa pred svojo hišo lahko vidi cipreso, ki bo obsenčevala njegovo večno spanje. Kmetova lastnina je kos njegove domovine... In brez kmeta se ne opravi nič v nobenem razvoju; ako kmet ne bo z Vami, bo proti Vam. V vseh velikih izpremembah je bil kmet sodelatelj. Ta kmet je še zagovornik privatne lastnine in naš je analfabeten v rokah gospodov duhovnikov.

In ženstvo! Ne jemajmo ga z malo — med Jugoslovani celo ne. Skoro bi dejali, da imamo med ženstvom Slovenci več talenta, kakor med moškimi. Naj le pride naše ženstvo v prave šole, doživeli bomo dosti lepega z njim. Naši večji moški talenti spisejo toliko pripovednega materijala! Ta duševna hrana ni zadostna našemu ženstvu; kosati se hoče s fanti. "Naši Zapiski" naj dajo priliko našemu bolj nadarjenemu ženstvu, da more sobojevati. Ženstvo naj se poučuje v vseh vprašanih narodnega gospodarstva in v drugem. Ženska pri nas v nekaterih slojih veliko trpi. Naj žensko pero raziskuje to trpljenje. Ženska postaja v sedanjem gospodarstvu ravnovažna z možem v vsem. Stroj ji je odvzel dosti dela v hišnem gospodarstvu, ona mora tudi v fabriki, v komptoar. Nji je treba, kakor moškemu, večje omike in pravega vpogleda v gospodarske in druge razvoje. Tudi tribuna ji ne sme biti zaprta.

In ker že pišem o posameznih slojih naše družbe: prevažni se mi zde ljudski učitelji. Ti in duhovniki so v najtesnejši zvezi s kmetom. Katoliški duhovnik ima svojo železno organizacijo, po kateri stoji in živi, pade in umrje; njegova se mora šteti med tiste, ki hočejo vladati maso; njega se ne bo izpreobrnilo. Z ljudskim učiteljem je treba ravnati z vso ljubeznijo. On ima težavno krušno delo, ki se plačuje v naši Avstriji nemarno. Treba je razložiti, kako važno in težavno delo je to, in klicati boljše glave v to delo, seveda pa tudi vstopati za talenta primerno plačo. Na prvem mestu sredstev ljudske vzgoje stoji ljudski učitelj, ne duhovnik. Nočemo, da bo zrejal slovenski kmet le kulije za tujino in neumneže, ki mislijo, da stradanje na zemlji pomaga v nebesa. Tega ne smemo trpeti, ta neumnež mora izginiti tudi z našega sveta. Učitelj ima podajati otroku vednosti katere rabi vsak dan v borbi za kruh. Ljudski učitelj bo tudi pri nas postal učitelj razumnejšega kmetovanja in učitelj glavnih obrtnih opravil. Vsa rokodelstva imajo isto podlago ročnega ravnjanja in večji del tudi industrialno delo. Teh splošnih ročnih opravkov se bo bodoči otrok že navadil v ljudski šoli, da lažje vstopa v delavnice. Ljudski učitelj bo imel nalogo, kmeta sprijazniti s proizvajalno in potem konsumno zadružno. Zadruga delajo bogate, samosvoje, samozavestne kmete, in katoliški duhovnik zaradi tega ne bo nikdar pravi prijatelj zadrugam. Zgodovina razvoj gospodarstva kaže, da se razvijamo do tega, da vedno več ljudi prihaja v dobre gnotne razmere, na drugi strani pa tudi, da je posameznik kolikor mogoče neodvisen. To boljše stanje in neodvisnost stvarja zadruga. Za ljudskega učitelja in naše ženstvo je treba pred vsem pisati revijo.

Ko omenjam učitelja — omenim tudi, da bo treba pri nas začeti boj proti humanističnim srednjim šolam. Mi kravato rabimo realke, tehniško-obrtne učilnice, kmetijske šole. Naša uboga kmetija prereja preveliko snedežev v mestih. Kakor gleda Kropotkin razvoj v bodočnosti, bo prišlo tako: "vsak narod svoj kmet in fabrikant, vsak človek delavec na kmetiji in vsak tehnik, vsak človek bodi v posesti učenjaskih vednosti in obrtnih zmožnosti. — Zgodovina Slovenstva kaže malo

razvoja obrtov v naših mestih, trgovih. In vendar smo zaradi precejšnega kraškega sveta na jugu in važnega morja siljeni, da smo obrtniki, trgovci. Tujec je bilo vedno dosti med nami. Dotika s tujino drugod omika, pospešuje kulturne razvoje. Pri nas jih ni. Naši Nemci niso iznašli smodnika in Lahji tudi ne. Zadržavali so naše razvoje. Kak dober kvas so bili pruski Slovani med Nemci! Nietzsche pripisuje temu mešanju jakost Nemcev. — Naravoslovci učijo, da se podedujejo pridobljene lastnosti naprej. Slovenci, Jugoslovani smo premalo gojili tehnične nauke. Avstrijo so vladali katoliški duhovniki in jo še vladajo; bili smo predolgo v fevdalni zvezi, kmeti-tlakarji in naš obrtni talent se ni mogel pokazati v mestih.

Mladi možje, podstojili ste se velikega dela. 1500 let smo južni Slovani na teh tleh. Vse je ugodno bilo za veliko, za najrazvitejšo gospodarstvo. Ako le vpoštevamo Adrijo in prevažno lego rodovitnega kopnega ob ti Adriji, moramo dalje časa tukaj premišljevat, iskati, kaj je bilo tukaj nekoč, kaj je sedaj. Tukaj se je vršil važnejši del zgodovine našega naroda. Revni smo prišli v gospodarskem in tudi v marsikaterem drugem oziru v naš čas; le fabrika molitvenih knjig uspeva v naših deželah, odkar znajo ženske le količkaj čitati. Jugoslovani dajemo ameriški industriji kulije, pa tudi premogokopom Westfalna. To je tako žalostno! Še žalostnejše pa, da je v nas toliko ošabnosti, toliko napuha, ki si domišluje, da je bogvejak velikega in še narod zraven. In najmanjšo tuje uradnice se tega napihovanja kar nič ne boji. Kakor nekdanj, tako zdaj služujemo istemu principu: kako duhovnik postaja papež, papež vladar in ta vladar lačen človek, drugi pa pobožna čreda: to je zgodovina našega naroda.

Pa res, v zgodovini verstev bo tudi pogledati! Verstvo se mora priznati neka organizatorična sposobnost. V začetnih razvojih, začetnem stalnem delu kakega naroda gotovo in dolgo sto let naprej in morda tako dolgo, dokler bo stal svet. Slovenci smo bili ajdže, kristjanje, bili katoliki, bili protestantje in smo zopet postali katoliki. Zgodovinar našega viteškega reda je našel, da so bili Belokrajci še v 13. stoletju v najlepšem ajdovstvu. Protetantovska doba je bila tudi na Slovenskem nekaj posebnega. Na Angleškem, Nemškem, v Švici je sodelovala ta verska prekucija tudi v gospodarstvu: protestantje so sedaj po vseh deželah v gospodarstvu dosti močnejši od katolikov: to inferiornost katolikov priznavajo nemški katoliki in tudi oni, ki bivajo v isti deželi s protestanti. Zgodovinarje pokličite na delo, pa odkritosre, korajžne, naj zapišejo, koliko je v dobro in zlo vplival na Slovence katolicizem, koliko protestantizem!

"Socializem ni toliko politično vprašanje, kakor vprašanje noža in vilice." "Bogastvo sedanjega gospodarstva je družabno pridobljeno, torej mora biti tudi tako rabljeno, uživano." In tu se Vam odpira polje velikega svetovnega gospodarstva, katero postavlja svoje šotore tudi v naših jugoslovanskih krajih, in tedaj ne morete dvomiti na razpotju, kam se boste obrnili, ko hočete biti koristni naši družbi, našemu narodu. Vi se boste postavili na stran revežev, Vi boste učili maso našega naroda, kako si more pridobivati večje dohodke, Vi jo boste tudi učili, da ji je treba dosti nauka, in dajali ga ji boste. Krasno nalogo ste si postavili.

Velikansko polje narodnega gospodarstva se Vam odpira: na njem boste iskali zakonitosti njegovih razvojov, tam pa boste tudi našli tesno zvezo vse druge kulture z razvojem gospodarstva. Pogledali boste v stanovanje našega delavca, pogledali v njegove delavnice; narisali bodo Vaši sodelavci, kmetski sinovi, kako živi naš kmet in njegova družina; prostora boste dajali v listu človeku, ki je živel v Ameriki in videl, sam izkusil življenje slovenskega kulija. Dokazovali boste statistično, koliko najboljšega našega človeškega materiala obeh svetov sné ta Amerika in koliko naših žensk hiše šteje 13; statistično boste dokazovali, koliko dobrih glav požre ječa. Vse naše življenje boste preiskavali in tako pokazovali, kako Slovence Hrvat životarita, ko dajeta dobro polo-

vico pridelkov in dela ljudem, ki se zovejo vodilni stanovi. Razkrivali boste, da je v našem narodu veliko duševnih zmožnosti, obrtnih sretnosti, in nemara razkrijete vzroke, zakaj je ta naš narod bil in je še toliko teptano bitje, in tedaj boste lahko kazali nota v boljše razmere.

Brezobzirno boste odkrivali rane na našem narodovem organizmu in dosti sovražnikov boste imeli zaradi tega in tem več, tem jasnejše boste pisali. Tem več sovražnikov — to naj bo Vaš ponos! Naloga Vam je pa, da tudi zidate. Razdirajte stare oblike gospodarjenja, pojmovanja, navajajte stvaritvi novih, razvojem primer-nih. In tu Vam daje dozdaj velikansko že razvita veda narodne ekonomije in z njo zvezane druge discipline toliko gradiva, da ne more ni en list "Naših Zapiskov" biti duševno prazen. Jezik našega naroda še ni toliko razvit, da bi izražal vsako pojmovanje. Vi si morate vedno predstavljati, da govorite neukim delavcem, kmetom. Vi morate popularizirati vedo. Berite Kropotkinove knjige, učite se iz njih, kako se piše za delavce! Med socialističnimi pisatelji je Kropotkin tudi največji stilist sedanje dobe. Med Vami je dosti sinov kmetije; ti bodo že zadeli pravi glas, njim je naš jezik dobro na razpolago.

Želim Vam tisoč sreč — le zbudite to naše življenje na vseh straneh, povsod je stoječa mlaka!

Dr. Slanc.

Proletarčarji.

Kadar štirinogati živalci na rep stopiš, silno evili: ne bom več, ne bom več, ne bom več, če pa tej živalci napihujen mehur na rep privežeš, tedaj pa ti beži kot bi ga veter nesel in konečno se skrije v kako luknjo, ter premišlja "božjo previdnost". Ne spraviš ga na dan, dokler ga skrajni glad ne prisili in ko se na zopet nasiti: je ta stari "sultan". "karo" ali kakor že sliši. Laja v luno, vkra-de klobaso če le more, kolje okolo sebe in tudi te popade, naj rajše zavratno če nisi oprezen. Zato je previdnost in pa krepka gorjaka pripravno zdravilo, da se takega ščeneta vsakokrat, ko zalaja po brezobnih čelustih loputne da se skrije v brlog.

Taki so naši vzorni "obersociji" okolo "sosedu izza plotu". V šte. 90 od 1. t. m. so se zopet na dan prikazali ter evilijo in lajajo v luno. Rešetajo tri leta stare stvari, koje so že nešteto krat pre-reševali, a da bi pa stvarno naše razmotrivanje izpodbijali, tega pa lajačem niti na misel ne pride in to, zato ne, ker nemorejo. —

"Možakarjem" (!) slabo prihaja, so v skripih in rešitve ni, a da se pa nedolžni popir načetka, no je pa treba stvari ogrevati.

Poglejmo si le te lajače malo bližje, ko pravijo v svoji skrajni onemoglosti da vzamejo vse za humoristiko. Vemo vredno kakšen je ta humor, kateri jim pene iz gobčka meče in klali bi klali, pa nimajo zob in pa nagobčnik jim je trdno zapet. Toda zapnino ga trdnješe:

Spuščali se ne bomo v obširnost, zatoraj od kraja pa na kratko: Nesramni izdajalci — pravo: lažnjivi denuncijanti kvasijo o neki Kondovi nameravani ovadbi na drž. pošto izza leta 1906 napram sodrgom okolo soseda izza plotu.

Dobro. Dotična ovadba je bila res koncipirana, toda odposlana ni bila! Tedaj ni Konda ničesar ovadil! To je pribito!

Konda bi bil prav za prav kot zapriseženi ameriški državljan, moral zadevo ovaditi, in to začo,

ker so poštenjakoviči ameriško pošto, tedaj ameriško državo za poštino osleparili! Oni so v prvnji za poštino ugodnost navedli da imajo 800 naročnikov — kar je bilo predpisano — med tem ko so jih imeli komaj 300.

Iz tega dejstva sledi, da niso samo vedoma lagali temveč so tudi vedoma goljufali!

Sicer pa ko Konda ni ničesar ovadil, tako ne umemo čemu lajajo!

Ako bi se hotel Konda mazati s takimi breznačajnejši kakor so okoli soseda izza plotu, jim bi dolga ušesa navil, da bi še drugače evilili. Dokaz:

Omenjeno ovadbo je spisal in nameraval odposlati g. A. H. Skubic in ne Konda, in da ovadbo g. Skubic ni odposlal se imajo lažnjivi "obersociji" edino g.

Petschetu in njegovi soprogi zahvaliti, ker je omenjeni gosp. resnično za socializem več dobrega storil, kot bodo v svojem življenju domišljaji sleparji storili.

Sicer pa vas vprašamo: Od kod imate vi dotični rokopis? Kako ste knjemo prišli ali on k vam prišel? Lopovi, tega ne boste povedali; tedaj vam povemo mi: Dotični rokopis ste vi, nesramni malkontenti dobili s tatvino! Eden iz med vas ga je na naši upravniki mizi našel, ter si ga privojsil, kar je tatvina! Nedolžni Janez igra sicer vlogu Nepomuka, a njegov nedolžni obrazek je krinka pristnega falotstva!

Petrič Frank je ponosen ako se more v javnost podati. Po njegovi "Izjavi" ga ni nihče uprašal in tudi se naj nikar ne domišluje, da bo on kedaj Kržetov namestnik v celem pa na njegovo izjavo sledeče odgovorimo:

Jezus je pri zadnji večerji k svojim učencem baje besede izgovoril, rekoč: "Eden je med Vami, kateri me bo izdal." Učenci so se osuplo pogledali, ter ga vprašali: "Gospod, ali sem jaz?" itd. Konečno reče Jezus: "Tisti je, ki zmenoj kruh je," in pomočil je kruh v skledo ter Judežu podal. Judež je bil iznenaden, da bi pa svojo zmedenost prikril, je vprašal: "Gospod ali sem jaz tisti ki Te bo izdal?" In Jezus je odgovoril: "Ti si rekel!" Nadjamo se da nas blebetavi trgovec z papoževimi podobami razume.

O famoznih denunciantih okolo soseda izza plotu, spregovorimo, ko pride čas za to. Povemo pa že danes, da lopovom bo po ušesih zvonilo. Bomo vidli kakšen je bojkot. —

\$100.00 je bilo za Kakerjovo "božjo previdnost" pripravljeno; toda ožjih somišljenikov Joža Zavertnika & Co. ni bilo. — Kaker bo moral izvirne poštne recepte in potrdilo od A. Gabrška pokazati; za to ga bo drž. pravdirštvo prijelo, in Zavertnik bo imel lepo priložnost Kakerju juridične svete dajati kot stari praeticius-efialtus.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

PREŠERNOVE ULICE ŠT. 3

V Ljubljani, dne 30. aprila 1909.

V pojasni lo.

Naši ameriški rojaki pošiljajo denar v staro domovino največ po Frank Sakserju v Novem Yorku, nekateri pa to store sami ali naravnost po pošti.

Kdor pošilja denar (vloge) v Mestno hranilnico ljubljansko s posredovanjem Franka Sakserja, dobi v kakih 25 dneh uložno knjižico, ker se poslovanje med Frankom Sakserjem in Mestno hranilnico ljubljansko jako točno izvršuje. Kdor pa pošilja sam denar, zavleče se stvar večkrat za več mesecev, in sicer zato, ker stranka zajedno ne obvešča hranilnice, kaj naj se stori s poslanim zneskom, ali pa svoj naslov tako netočno naznani, da se ji ne more knjižica poslati.

Gospod Frank Sakser je naš zaupnik v Združenih državah že več let, je z nami v zvezi in zato je najbolje, da se ameriški rojaki naravnost od njega obračajo. On gotovo vsakomur točno, hitro in zanesljivo ustreže.

V Ljubljani, dne 30. aprila 1909.

Mestna hranilnica ljubljanska.

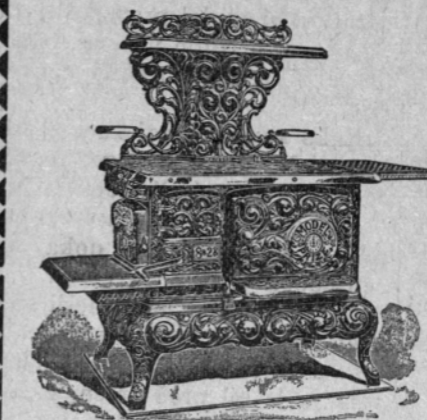
John Urbanc

Ako Ti je list "Glas Svobode" všeč, priporoči ga prijateljem in znaneem; ako Ti pa ni dovolji, povej nam!

WELKY'S
Restavracija in gostilna,
552 Blue Island Ave.
CHICAGO
vokal Loomis in 18. ceste. Telefon Canal 1488

SALOON
z lepo urejenim keglščem in sve-
že Schoenhofen pivo priporoča
ANTON MLADIČ,
937 Blue Island Ave. Chicago Ill.

ED. SIHRA,
izdelovalec finih Havana in do-
mačih smodk. Tudi prodajam vse
vrste tobak na debelo in drobno.
612 S. Centre Ave., Chicago, Ill.

417-419-421-423 W. 18th St., Chicago, Ill.

VICTOR WOLK

MODERNI KROJAČ
IN LIKAČ OBLEK200% Ruby St. Joliet, Illinois
6-15-09

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih
neopojnih pijač.

82-84 Fisk St. Tel. Canal 1405

rgovina s novodobnim obuvalom

Vstanovljena leta 1883

Velika zaloga obuval najnovejše kako-
vosti po zmerno niskih cenah.

JOHN KLOFAT

631 Blue Island Ave., Chicago.

Druga vrata od Kasparjeve Banke

Ta štedilnik

z visoko polico, delan
iz vlitiga železa z
niklastimi okraski.
Vreden \$30.00. Ga-
rantiran za \$19.95
na lahko izplačilo

po en dolar na teden

JOS. KRAL

417-419-421-423 W. 18th St., Chicago, Ill.

Na čepu vedno **PIVO** najbolje
vrste

dobro vino in izvrstna žganja
v gostilni Narodne Dvorane

585-587 S. Centre Ave. M. Šanjek & M. Hans, last.

Shajališče skoraj vsih hrvatskih in slovenskih društev.

Brezplačni prigrizek

Biljar

Unijske smodke

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co.,
597 W. 20th St. Chicago, Illinois.
Subscription \$1.50 per year.
Advertisements on agreement
Prvi svobodnomiselni list za slovenski narod v Ameriki.
'GLAS SVOBODE' IZHAJA VSAKI PETEREK in velja
ZA AMERIKO: Za celo leto.....\$1.50 za pol leta.....\$1.00
ZA EVROPO: Za celo leto.....kron 10 za pol leta.....kron 5
NASLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE **GLAS SVOBODE CO.** 597 WEST 20TH ST., CHICAGO, ILL.
Pri spremembi bivalistiha prosimo naročnike da nam natančno naznanijo poleg NOVEGA tudi STARI naslov.

ZAVERTNIK & CO IN SLOVENSKA NARODNA PODPORNA JEDNOTA.

Takoj pri konvenciji v La Salle dokazalo se je, da se volitev glavnega odbora ni tako vršila, kakor to pravila določajo. Revizija jednotega premoženja ni nikakih napak na dan opravila še manj pa kakšen primankljaj konstatovale. Tedaj šlo se je edino za nepravilnost volitev gl. odbora, kar je dalo povod, da takratni gl. blagajnik g. Klobučar ni hotel dati blagajne iz rok in sicer oprajoč se na fakt nepravilno vršče se volitve.

Dokazov je vse polno in dokazali smo že, da je imel pri celi aferi od konca do kraja tisti osrečevalec slovenskega ljudstva, večni združbar in skrajni hungubar Joža Zavertnik svoje umazane prste v igri in igral je pri vsem glavno vlogo, igra sedaj glavno vlogo in igral bo glavno vlogo dokler ne dobi breca iz Jednote.

Da je to resnica, treba je dejstvo vpoštevati, ko ga je bilo društvo "Slavija" št. 1 pred La Sallsko konvencijo izključilo iz Jednote ozirova društva.

Pripomniti moramo, da je bil M. V. Konda za časa Zavertnikove izključitve v zaporu. Konda prišedši iz zapora in zaznavši za Zavertnikovo izključitev, postavil se je bil takoj na stališče, da izključitev se ni na temelju pravil izvršila. Formalna izključitev je bila opravičena, toda temelj pravil je bil omanjen in zaradi tega se je M. V. Konda na stališče enakopravnosti postavil in proti Zavertnikovi izključitvi — protestiral.

M. V. Konda se je prav dobro zavedal, kaj stori, ko se je on za svojega zagrozenega sovražnika zavzel; vedel je da si gada na lastnih prsih goji. Toda M. V. Konda se ni zmenil za vse pomiselke, storil je po svoji vesti, po svojem prepričanju in po njegovem utemeljvanju protesta je bil Judež zopet v društvo "Slavija" št. 1 sprejet.

Kako je izkazoval hvalo in kako jo izkazuje je znano našim cenj. čitateljem. Toda to nič ne stori; še več, ako ne bi S. N. P. J. in nje člani pri tem trpeli, bi mi rekli da je prav tako. S tem se bo gniloba pri Jednoti iztrebila in potem se bodo rane, prizadete po brezvestnih lopovih zopet zacelile in S. N. P. J. bo vrlje vspevala, očištena pogubonosnega mrčesa.

To smo pripomnili zaradi tega, da vedo društva in člani S. N. P. J. od kod prav za prav vse to prihaja, da se pri Jednoti stvari dogajajo, kakoršnih si človek ne bi mislil. Toda, vrnimo se k našem razmotrivanju.

Rekli smo, da g. Klobučar ni hotel dati jednotno blagajno novemu gl. odboru, ker le ta ni bil pravilno izvoljen. In tako je bilo. Pisma in brzojavke med New Yorkom — Cleveland, O. — Chicago so se menjavale in naklepi kovali, da bi se ves glavni odbor in blagajna v Cleveland, Ohio, premestil; deloma je posrečilo, deloma pa ne. Mračnjaki v Clevelandu, so vse zaupanje v Zavertnika stavili, kateri se je pridušal in vsakemu trolbil, kdor ga je hotel poslušati, da on, ja on Joža Zavertnik bo Jednoto v Cleveland preselil in če to ne bo šlo, jo bo pa razbil. V La Salle si je brusil pete okolo odvetnikov, letal od Poncia do Pilata in zopet obratno; toda pobožna dušica ni mogla svoje širokoustne obljube izpolniti. V Clevelandu, so v izbornega republikanskega kričača, koji je svoje "obersocialno" prepričanje za \$3.00 prodal, vse zaupanje stavili, čitali so njegova izdajalske pisma, kot nekake nebeške obljube, oči so se jim veselja

kar iskriale. Ali razočaranje je bilo silno, ko so vidli da jim je trdna nada po vodi splavala. Možakarji v Clevelandu, Zavertnikovega kalibra so se tolažili, češ saj imamo tri ali štiri uradnike v glavnem odboru, naš Zavertnik v Chicagi bo svojo obljubo izpolnil, če jo sedaj ni bo pa pri prihodnji konvenciji, to pa tem več, ker bo konvencija se tako v Clevelandu vršila in to se bo tako naredilo, da glavnemu tajniku Kržetu niti ne bo treba več v Chicago nazaj hoditi. Njegova rodbina se v Pullman karah (!!) pripelje, a Jednotne pisma pa naj vratar v Chicagi čuva. Pa ne bo ni!

Novi odbor je letal v Chicagi okolu odvetnikov in okolu vsih javnih in zakotnih svetovalcev — da je tudi kunštni in pet jezikov znajoči Zavertnik svojo juridično zmožnost v službo postavil, to se ve, — a vse je bilo zaman, g. Fr. Klobučar, je Jednotno blagajno držal, in ni se dal premakniti, dokler se ni prisililo novi gl. odbor, da je skliceal izvanredno konvencijo.

Kako se je na tej zgodovinski izvanredni konvenciji godilo, smo že nekoliko opisali, toda glavne poteze imamo še pripravljene, katere so za vsak slučaj dokaj močen paper.

Na izvanredni konvenciji se ni prav nič koristnega v prilog Jednote storilo, denar za stroške konvencije je bil proč vržen, g. Klobučar še ni bil dal Jednotno blagajno iz rok, pogajalo in glihalo se je še nadalje z njim kot za krave na Bučki, dokler se ni sklenil med gl. odborom in g. Klobučarjem kompromis. Pri odvetniku je bilo potrđilo o predaji blagajne narejeno, v katerem so se Jednotni glavni faktorji izjavili, da od Klobučarja položeni računi in izročeni denar je do centa v redu.

Tozadevno potrđilo smo svoječasno v "Glas Svobodi" dobesedno priobčili.

Te bi bilo vse v redu; vsaj mislil bi vsakteri tako, kdor ne opazuje vse dogodke, kakor smo jih mi opazovali in jih še opazujemo. Da smo pa stvar strogo zasledovali, dalo nam je povod marsikatero početje, kojemu oče in kum je bil Mister Krže v zvezi, to je v strogo tajni zvezi širokoustnega Jednotnega grobokopa Zavertnika. Bili smo nezaupni napravim gl. odboru; in da smo bili nezaupni, dalo nam je prvi povod neopravičena in brezstidna lumparija, ko se je M. V. Konda iz Jednote brez najmanjšega vzroka izključilo, brez da bi se mu dala priložnost zagovarjati, brez da bi se ga obvestilo o izključbi, brez, da bi se bila njegova pritožba pri izvanredni konvenciji upoštevala in brez da bi se ga obvestilo o rešitvi njegovega protesta. (M. V. Konda še danes nima niti pičice uradnega pojasnila, zakaj ali pa sploh da je izključen.)

To postopanje in še sto in sto drugih samovoljnih Kržetovih & Co. šušmarij nam je zadostovalo, da smo le tem možakarjem pričeli strogo na prste gledati. Dohajale so pritožbe dan na dan od družtev in posameznih članov, a kakor hitro smo kako pritožbo priobčili, tako hitro je dočelnik na cesto zletel. Izključenje in suspedacija je bila na dnevnom redu, izstopi uzornih članov so se vedno množili itd. Morali smo drugo taktiko nastopiti in prenehali smo obelodaniti društvene proteste napravim gorostasnemu nasilstvu kakoršnega preslavnih glavni odbor S. N. P. J. počenja. Vpoštevati smo fakt, da ako vsemagomočni Krže z odobravanjem glavnega odbora — porotni odbor ne vpoštevamo, on je od muh — vse zavedne člane iz Jednote pomeče, potem ima čeno kimavec in pa ljudi njemu jednake, no potem bi še le "bosa" igral. — To se ne sme zgoditi. V našem uredništvu imamo 16 protestov od družtev, katere iz gorenjih razlogov ne priobčimo, počakajmo izid konvencije v Clevelandu, O. — Nadaljujmo.

Nismo bili malo presenečeni, ko nam je nekdo poročal da je nje-mu sam g. Korče pravil, da je Klobučar z Jednotno blagajno za \$900 in nekaj centov "prekratek". Halo, kaj pa je to, smo si mislili toda molčali, češ sigurno prinese "Proletarec", kar je na stvari in to temveč, ko sta Krže in Petrič pri "sosedu izza plota" v pridružbeni in pa s Zavertnikom v bratskim objemu. Čakali smo, toda čakali smo zaman. Drugo poročilo od druge stranke se je glasilo o primankljaju \$700, in tret-

je poročilo zopet od tretje osebe, da je g. Klobučar \$600 in nekaj centov premalo novemu gl. odboru izročil.

Da mora nekaj na tem biti, to smo bili takoj uverjeni, a resnično ljubni Proletarec je molčal, v Jed. Glasilu ni bilo ničesar o zadevi čitati. Jednotni računi so bili vedno od tistih "špasmogelov", koji se puste z nekakšnim "nadzor-nim odborom" zmerjati in kojim je dober "vrlji poštenjakovič" Kaker z njegovo "božjo previdnostjo" da račune potrjuje — skrajna perfidnost! — tako smo spravili stvar na dan in javno vprašali. Hu, vraga! To smo v sršenovo zalego posegli! To se je mož in pol Zavrtnik razkoračil in v svoji umazani cunji zarjul: "No ja za par sto dolarjev se gre, to ni nič, to se bo vse našlo!" Le čudno da botanikar Zavertnik ni pristavil, da če drugače ne bo, bo pa on primankljaj založil, saj molzil je Jednoto že dobro.

Tedaj mi smo uprašali, kaj je na govoric in zahtevali smo da se javnosti pove resnica, društva in člani so opravičeni da zvedo, kako se gospodari z njihovim denarjem. "Jednotno Glasilo" pride in notri je bilo debelo tiskano, da je vse v "najlepšem redu", "Glas Svobode" pa laže!

"Glas Svobode" obrekuje in ruje proti S. N. P. J.! "Sosed izza plota" je po nas udrihal, da se je kar penil, a mi smo se smejali. Smejali smo se ko smo v središče tarče zadeli in ko smo "poštenjakovičem" na prste stopili; zvijsli so se in zvijajo se še, toda vse nič ne pomaga. Takrat že so nekakšen obrambni odbor volili, sedaj zopet obrambni odbor in vsi ti obrambni odbori nas toliko brigajo kot lanski sneg.

Mi izjavljamo svečano, da osoda S. N. P. J. Jednote je v naših rokah in zgodilo se bo tako, kakor bomo mi spoznali za pravo! Vi gospodje glavni odborniki ste z Vašim nezaslišanim početjem in z Vašim brezmejnim gospodarstvom S. N. P. J. na rob propada privedli iz katerega jo Vi ne bodede nikdar rešili! In zatoraj smo mi tisti, koji ne bomo dopuščali, da bi se kedaj Joža Zavertnikovo pridušanje uresničilo, da je on tisti koji bo S. N. P. J. razbil! Ne in stokrat ne! Mi smo razven, nekaj dopisov, katere smo priobčili molčali, in molčali bi bili še nadalje; a kar naenkrat počei vest: nujne se obrambni odbor napravim "Glas Svobode" in njega osobju, ter po Zavertnikovem predlogu, kar v Joliet z njimi! Te je bilo nesramno izzivanje proti nam, za to bodemo pa nastopili pot in vam hungubarji vrnili šilo — ognjivo. Z nami se nameravate igrati, toda opekli se bodede. Mi imamo dve četjini gradiva preveč, da vam vsaki čas lahko posvetimo, ali mi kakamo kaj bo prihoduji konvencija ukrenila. Mi imamo čas, naš mlin pomalem melje, toda strajno. To smo že enkrat zapisali in zapisali smo tudi, da kdor hoče z nami češnje zobati, mora peške in peclje požirati. To vam bodedo dokazali.

Telaj, o famoznem primankljaju je bila ustvarjena zagonetka. V glavnem odboru se je trdilo in se še trdi, da je g. Klobučar prekratek — za koliko, to nihče ne ve, niti kunštni matematikar Zavertnik ne ve, akopraj je kar s preklo računal in dnevne vlekkel, pa nič naredil — to bi bilo drugimi besedami rečeno, da je g. Klobučar njemu zaupani denar pomeveril. Mi pa trdimo, da g. Klobučar ni nič pomeveril in ni nič prekratek z Jednotnim denarjem!

Dekletom na znanje!

Mlad fant se želi seznaniti s slovenkim dekletom v svrhu ženitve. — Katero veselje, se lahko na me obrne s sliko — da se bolj spoznava ji preskrbim začasno službo **Janez Zagonivko** Box 54, Curranville, Kans.

"Graft".

Dvajset milijonov dolarjev na leto, a skupno blizo 180 milijonov v zadnjih 8 letih je tobačni trust v žep utaknil, ker je kongres nekaj "prezrl", medtem ko je državna blagajna ravno za toliko prikrajšana. Za pravilni račun jamči Zvezni senator Beveridge iz Indiane, kateri je stvar vred nekaj dnevi v senatu izprožil. Do sedaj še ni nihče njegovi trditvi oporekal. (Res lepe razmere! Op. ur.)

KAKER IN "BOŽJA PREVIDNOST".

"Soča" št. 58 z dne 22. maja t. l. piše sledeče:

"Glasu Svobode" v Čikagu. — Prejeli smo Vaše poročilo ter Vaš e. list in "Proletarec". Iz vsega tega je razvidno, da ste Vi prišli na sled pomeverjenju zneska K 299.76, ki so bile nabrane za Gregoričev spomenik. — Gospod Kaker, ki je tu prizadet, sam izjavlja v "Proletarcu", da je "naše" pismo z dne 13. junija 1907. — pomeverjeno, pa da je še odprto vprašanje, ali je bilo pomeverjeno v Čikagu ali v — Gorici. Zastran silno težavne ameriške kazenske prakse, ki nas tu pušča na cedilu, smo se postavili mi na stališče, kakor da je pismo pomeverjeno v Gorici. Slepjarja bo zasledovalo torej državno pravdnništvo v Gorici, a gospod Kaker bo kot čist poštenjak le povabljen, da pojde našemu kazenskem sodniku na roko, t. j. predloži izvornik onega pisma in pa — kar je bilo najprej potrebno — poštno potrđilo o poslanem denarju. Saj pravi, da ima tako potrđilo! — Da bo vsporedno vse čim prej dognano, smo se obrnili na poštno ravnateljstvo v Trstu, naj nam preskrbi uradno potrđilo, ali je res prišla iz Amerike v Gorico Kakerjeva nakaznica za K 299.79 in kdo je ta denar prejel. Ker niso še pretekla 3 leta, so vsi ti dokazi hranjeni na Dunaju in pridejo brez dvoma na dan v prav kratkem času. — Toliko bi za zdaj zadoščalo."

Iz tega je razvidno, da bo imel Kaker priliko dokazati čudeže "božje previdnosti", toda smo prepričani, da avstrijsko drž. pravdnništvo se ne bo dalo varati in tudi nagrade \$100 ne bo razpisalo, kakor smo to mi storili. Vederemo!

PROŠNJA.

Spodaj podpisani se obračam s ponižno prošnjo do usmiljenih sobratov.

Jaz sem ud društva sv. Barbare šte. 9, Weir City, Kans., in spadajočega v Forest City, Pa.

Moja soproga mi je zbolela že pred tremi leti, je bila že dvakrat operirana, toda brez vspeha — še danes ni vstanu vstati iz postelje. Zakon nama je dal tri otroke, kateri so še nedorasli in neodkojeni. Sam se mučim z njimi in z bolno ženo.

Glaj brat, v grozni potrebi sem. Denar katerega sem si prištedil v prejšnjih letih je pošel za zdravila, zdravnike, hrano. Sedaj nimam denarja in časi za delo so slabi; družino imam, bolno ženo in treba je živeti ali pomankanja umreti.

Radi tega se obračam do vas, bratje za pomoč iz stiske. Vsak cent mi bo dobrodošel.

Zahvaljujoč se Vam zanaprej za Vašo radodarnost ostajam
Vaš brat

Jozef Povodnik.

Podpisani odbor gori omenjenega društva potrjuje vsebino gornje prošnje kot resnično in priporoča prizadetega brata milodarnosti sobratov družtev sv. Barbare.

Darove se naj pošlje na društvenega tajnika Fran Jerep, R. R. No. 1, Weir City, Kans.

Za odbor: Tomaš Mravlje, pred. in Fran Jerep, tajnik. Weir City, Kans. 3. junija 1909.

Ravnotežje.

Tako dolgo dokler vsak organ našega telesa stori svoje delo regularno, pravimo, da je telo v svojem ravnotežju, ali po domače rečeno, prav vaga. Če se pa katerikoli organ ustavi delati svojo dolžnost, bo ta balanca ne enaka in temu pravimo bolezen. Jemajoč v povdarek, da je navadno prebavni zistem, kjer se prične prva telesna bolezen, bi naj bil cilj, da najprej damo največjo pozornost temu delu našega telesa in ko hitro zapazimo najmanjšo nepopolnost in rabimo Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino. To zdravilo nikoli ne pusti organom, da ne bi delovali; isto jih stimulira do povečanega delovanja in leči kakor tudi ojačuje ob enem. Isto je zanesljivo zdravilo za zelodčne bolezni, čreva, kri in živce, faktično za vse bolezni, kjer se naj rabi naravna tonika.

Na prodaj v lekarnah, dobrih gostilnah in pri izdelovalcu Jos. Triner, 616—622 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Slovenska Narodna Podporna Zveza

Chicago, Illinois.
Vstanovljena dne 1. septembra 1908.
GLAVNI ODBOR:
ANTON MLADIČ, predsednik; 937 Blue Island Ave.
JOSIP IVANŠEK, tajnik; 1517 S. 43rd Ave.
JOHN VERŠČAJ, blagajnik; 1411 Clarence Ave., OAK PARK ILLINOIS
NADZORNIKI:
JOSIP VRŠČAJ, MAR. V. KONDA, ALOJS SKUBIC.
Zdravnik: B. J. DVORSKY, 55 Fisk Str.
Vsi v Chicagi, Illinois.
Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvolijo pošiljati na tajnika Josip Ivanšek, 1517, S. 43rd Ave. Chicago, Ill.

Sorejeta Nova Društva:

Št. 18 v Girard, O.: Andrej Vidergar, e. št. 476; Eugen Mikuš, 477; Ivan Leskovec, 478; Ivan Muzga, 479; Ivan Škof, 480; Matija Leskovec, 481; Ivan Brenčič, 482; Ivan Mahkovic, 483; Martin Smrekar, 484; Matija Rozman, 485; Franc Sužar, 486; Franc Klešnik, 487.

Št. 19 v South Chicago, Ill.: Jakob Tisof, 488; Josip Benko, 489; Franc Levstik, 490; Ivan Levstik, 491; Josip Fritz, 492; Ivan Brodnik, 493; Ivan Florjančič, 494; V. Rus, 495; Franc Košič, 496; Jakob Pue, 497.

Št. 19 v So. Chicago, Ill.: Jakob Tisof, predsednik; Josip Benko, tajnik, 212 Tulton Ave., Pullman, Ill.; Franc Levstik, blagajnik. — Seja vsako zadnje nedeljo v mesecu, na 9510 Ewing Ave.

Št. 1 v Chicago, Ill.: I. Skubie, predsednik, 2727 S. 42nd Ct.; Peter Geshel tajnik 1075 Blue Island Ave.; Fr. Kulovec blagajnik, 237 Grand Ave. — Seja vsako 4. nedeljo v mesecu.

Št. 2 v Claridge, Pa.: I. Mlakar predsednik, Box 68; I. Batič tajnik, Box 487; L. Sturm blag., Box 434. — Seja vsako 3. nedeljo v mesecu.

Št. 3 v De Pue, Ill.: Fr. Grošelj predsednik; A. Zorčič tajnik, Box 105; A. Kubar, blagajnik. — Seja vsako 3. nedeljo v mesecu.

Št. 4 v Black Diamond, Wash.: I. Kramer predsednik, Box 180; M. Kramer tajnik, Box 203; I. Sternad, blagajnik. — Seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

Št. 5 v Darragh, Pa.: Fr. Plazota predsednik, Box 23 v Madison, Pa.; I. Hauptman blagajnik, Box 140; Josip Nosse, tajnik, Box 219. — Seja vsako 2. nedeljo v mesecu.

Št. 6 v Winterquarters, Utah: J. Zajec predsednik, Box 44; M. Krstnik, tajnik; I. Mlakar, blagajnik. — Seja 4. nedeljo v mesecu.

Št. 7 v Arona, Pa.: V. Možgon predsednik; V. Huter taj., Box 67; I. Prost, blagajnik. — Seja vsako 3. nedeljo v mesecu.

Št. 8 v McQuire, Colo.: J. Freilich, predsednik; A. Lah tajnik, Box 72; V. Zupančič, blagajnik. — Seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

Št. 9 v Leadville, Colo.: M. Mesojede, predsednik; A. Mehle, tajnik, Ark. V. Smelter; J. Lanič, blagajnik, Box 972. — Seja vsako 2. nedeljo v mesecu.

Št. 10 v Moon Run, Pa.: Karl Telban, predsednik; J. Mahovne, tajnik, Box 1; I. Susman, blagajnik. — Seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

Št. 11 v Mount Olive, Ill.: Bartol Kajtna, predsednik; Andrej Maren, tajnik; Matija Gaishček, blagajnik. — Seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

Št. 12 v Cumberland, Wyo.: Josip Jugovnik, predsednik; Josip Keshman, tajnik, Box 108; Franc Krek, blagajnik, Box 108. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

Št. 13 v Witt, Ill.: Anton Ulčar, predsednik; Ivan Repolnsky, tajnik, Box 317; Ivan Kaplja, blagajnik. — Seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

Št. 14 v Yale, Kans.: Anton Rupan, predsednik, Box 65; Franc Čvrtkovič, tajnik, Box 65; Franc Kavčič, blagajnik. — Seja vsako 2. nedeljo v mesecu.

Št. 15 v Granville, Ill.: Jakob Cesar, predsednik, Box 168; Peter Tomšič, tajnik, Box 14; Ivan Papeš, blagajnik, Box 171. — Seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

Št. 16 v Clinton, Ind.: Ivan Albrecht, predsednik, Box 445; Viktor Zupančič, tajnik, Box 17; Rudolf Cesar, blagajnik, Box 412. — Seja vsako 3. nedeljo v mesecu.

Št. 17 v Aurora, Minn.: Ivan Rožane, predsednik, Box 148; Iv. Vidie, tajnik, Box 215; Josip Grm blagajnik, Box 268. — Seja vsako 2. nedeljo v mesecu.

Št. 18 v Girard, Ohio.: Andrej Vidergar, predsednik; Eugen Mikuš, tajnik, Box 11; Ivan Leskovec, blagajnik. — Seja vsako zadnje nedeljo v mesecu.

Št. 19 v So. Chicago, Ill.: Jakob Tisof, predsednik; Josip Benko, tajnik, 212 Tulton Ave., Pullman, Ill.; Franc Levstik, blagajnik. — Seja vsako zadnje nedeljo v mesecu, na 9510 Ewing Ave.

NAZGANILO!

Vsem cenjenim društvom S. N. P. Zveze naznanjam, da smo pričeli dne 10. t. m. z delom za konvencijo. Potrebno je da se vse potrebno pripravi, kot načrti pravil itd., da se bo toliko lažje in uspešno na konvenciji delovalo.

V to svrhu pozivljvam vsa cenjena društva da okrepijo svoje predloge, kateri se bojo na konvenciji vrom svojih delegatov predložili in skupno o predlogih ukrepalo.

Vsa društva naj to temejiito pretresejo, da bo mogoče najdalekosežno vsim vstreči.

Vsa društva naj važnost tega vpoštevajo, da, ker bodo morale dnevno svojim delegatom same plačati, tako je v obno korist, ako konvencija prej ko mogoče svoje delo dovrši, da je manje stroškov, a to se pa le doseže če gg. delegati od društva sklenjene predloge saboj prinese.

Vsako društvo naj skrbi, da sigurno svojega delegata na konvencijo pošle, da ne bo botem nikakih ugovorov.

Za sedaj je še 6 društev priglasih in se nadjam, da bo do kone tega meseca tudi vse vrejeno, da zamorejo svoje zastopnike na konvencijo delegirati.

Pozivljvam opetovano vsa društva, da mi naslove svojih delegatov nemudoma naznanijo.

Toraj veselo na zjedinjeno delo, da bo sad toliko slajši!

Bratski pozdrav
Jos. Ivanšek, gl. taj.

VODAK-OVA GOSTILNA

683 Loomis ul. na vogalu 18. Pl.
Ima lepo urejeno dvorano za zabave in zborovanja
TEL CANAL 1386

Slovensko Narodno Samostojno Društvo

V RAVENSDALE, WASH.

USTANOVLENO

25. aprila 1908 in inkorporirano dne 24. decembra 1908.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: JOHN ARKO, Ravensdale, Wash.

Tajnik: CIRIL ERMENC, Box 9, Ravensdale, Wash.

Blagajnik: MIKE FERLICH, Ravensdale, Wash.

Društvena seja vsako zadnje nedeljo v mesecu, ob 9. uri dopoldne v Georgetown pri Frank Ludwig-u v prvem nadstropju

VELIKANSKI DOBIČEK ZA 2c ako pišete po cenik. Pravo grenko vino, kranjski brinjevec, tropinovec in novi "Sporty Gin", prodajam skoro polovico ceneje. — A. Horwat, Joliet, Ill.

Slovanska Delavska Podporna Zveza

v Conemaugh

Pennsylvania.

Vstanovljena dne
Inkorporirana dne

16. avgusta 1908.
22 aprila 1909

GLAVNI ODBOR:

- Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, R. F. D. No 1. Conemaugh, Pa.
 Podpredsednik: IVAN BREZOVEC.
 Glavni tajnik: IVAN PAJK, P. O. Box 328
 Pomožni tajnik: JOSIP DREMELJ.
 Blagajnik: IVAN KUKOVICA, P. O. Box 435
 Nadzorniki I. Predsednik: FRANK ŠEGA, Box 406
 II. nadzornik: JOSIP CULJKAR, III. IVAN GLAVIČ.
 Forotni odbor I. Predsed.: MICHAEL AMERŠEK, 824 Park Ave, Johnstown, Pa.
 II. odobnik: IVAN SPENDAL, Conemaugh, Pa.
 III. MARTIN PETRIČ.
 Zapisnikar: FRANK FAVLOVČIČ.
 Vrhovni zdravnik: J. M. FERREL.
 Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se blagovoljijo pošiljati na gl. tajnika IVAN PAJK, Box 328 Conemaugh, Pa.

Prva konvencija S. D. P. Zveze v Conemaugh Pa.

NAZNANILO:

Čenjenim društvam ter njih gg. delegatom se tem potom naznanja, da se prične konvencija "Slov. Delavske Podporne Zveze" kakor to že poročano dne 28. junija t. m. v dvorani društva sv. Alojzija, Conemaugh, Pa. ob 8. uri zjutraj. Vsak delegat se ima izkazati z listino, koje sem razposlal na vsa krajevna društva in koja so mi naznanila prihod delegata. (Opomba: V slučaju, da ni koje društvo dobilo omenjene listine Pooblastila, naj mi to nemudoma poroča da ga še pravi čas odpošljem). Čenjene delegate se mljudno prosí, da ako je le mogoče odločijo njih prihod v Conemaugh, Pa. v soboto popoldan ali pa v nedeljo dopoldan. Zato pripravljani odbor jih bo pričakoval na kolodvorih Pa. železnice v Johnstown, in Conemaugh. Na ta način smo sigurni da bode imel vsak delegat spremljevalca, da jih dovedejo v omenjeno dvorano. Točno o poldan ima glavni odbor v kar upam da se tudi e. gg. delegatje nam pridružio banket: po banketu pa odkorakamo skupno na izlet na bližnji prijazni griček, koje ga priredi "Pevsko in dramatično društvo "Bled" na čast došlim delegatom.

Pred odhodom naj piše vsak delegat, oziroma naznani čas njegovega prihoda na Ivan Pajk-a, da se potem ve pravilno ravnanj v tem oziru odbor koji delegate pričakuje. Priporočam pa še posebej vsakemu delegatu, da si kupi vožnji listek za oba kraja, kjer umevno stane nekoliko ceneje kakor če se kupi samo na en kraj. Kadar se listek kupuje je treba zahtevati listek koji je veljaven vsaj za 10 dni, saj zato ni nič čudžji pri tem pa le ne moremo vedeti koliko časa bode konvencija trajala.

Društva so prošena, da se temeljito posvetujejo ter dobro prevdario mnenje in zahteve koje bodejo potem izročila delegatu, da jih predložijo, oziroma predlaga na konvenciji. Isto tako se priporoča vsem čenjenim delegatom da si že poprej nekoliko zabiležijo važne točke kojih zelo potrebuje naša še mlada organizacija da bode tako olajšano naše težavno delo koje nas čaka.

Pomislimo dragi rojaki naše delo, koje imamo rešiti ne bode veljavno le za par dni pač pa za par let zato je pa tudi treba dobro pomisliti kaj naj ukrenemo, da zadovoljimo naša vrla društva in za one koji čakajo le izida konvencije in ako bodedo svoje naloge temeljito rešili, kar upamo da, potem nam je obstoj in napredek naše "Delavske Zveze" zagotovljen ter bode naši zavedni rojaki po širni naši noveji domovini kmalu spravideli, da je bilo naše delo vprid vsemu Slov. delavstvu ter nas se ne bode ogibali pač pa se oklenili naše organizacije še krepkejši kakor sedaj. Tem potom kličem čenjenim gg. delegatom neustrašeno na delo, podajmo si bratske roke ter delujmo roka v roki po svojem najboljšem prepričanju, v prid našega dičnega Slov. naroda.

Bratski pozdrav ter veseló svidenje na prihodnji konvenciji sem Vam udani

Ivan Pajk, glavni tajnik L. Box 328

Imena delegatov do sedaj naznajena:

- Za društvo "Boritelj" št. 1 Conemaugh, Pa. Frank Perko.
 Za društvo "Poročnik" št. 2. Johnstown Pa. Martin Ključevšek
 Za društvo "Zveznik" št. 3 Franklin, Pa. Stefan Zabrie.
 Za društvo "Zavedni Slovenci" št. 4 Lloydell, Pa. Josip Culjkar.
 Za društvo "Zvesti Bratje" št. 6 Garrett, Pa. Jacob Kocjan.
 Za društvo "Jednost" št. 7 Cla-ridge, Pa. Anton Pintar.
 Za društvo "Planinski raj" št. 8 Primero, Colo. Mike Krivec.
 Za društvo "Zavedni Štajerci" št. 9 Johnstown, Pa. George Koss.
 Za društvo "Jasna Poljana" št. 10 Brownfield, Pa. Ivan Stritar.
 Za društvo "Zarja Svobode" št. 11 Dunlo, Pa. Alojzij Bavdek.
 Društvo "Avstrija" št. 5 Ralphton, Pa. zastopa Ivan Pajk.

Imena za glavni odbor:

- Predsednik: Mike Rovanshek.
 Podpredsednik: Ivan Brezovec.
 Glavni tajnik: Ivan Pajk.
 Glavni blagajnik: Ivan Kukovica.
 Pomožni tajnik: Jos. Dremelj
 Porotni odbor: Mike Ameršek, John Spendal, Martin Petrič.
 Nadzorni odbor: Frank Šega, Josip Culjkar, Ivan Glavič.
 Zapisnikar: Frank Paulovčič.

DOPIS

Conemaugh, Pa. 4. junija 1909.

Kakor je rojakom po širni Ameriki znano, smo tukajšnji zavedni Slovenci ustanovili pred petimi leti "Pevsko delavsko društvo Bled". — Slabe delavske razmere, koje so nastopile pred davnem po celi Ameriki, so prisilile tudi nas, da smo morali nekaj časa prekiniti delovanje našega društva. Čakali smo, da se delavski gnotni položaj vsaj za nekoliko boljša, kar pa žalibog nismo dočakali. Ker pa smo tukajšnji Slovenci kaj radi veseli ter ljubimo glasbo, smo se pri vsem tem zavzeli ter postavili naše vrlo društvo na stališče kakor je bilo; dobili smo novega pevovodja g. R. Fakla Zupane, ki je prišel iz stare domovine zgol radi poučevanja našega petja. On je dovrsil glasbo na dunajskem konservatoriju, in zato tudi naš pevski zbor pod njegovim vodstvom prav vrlo na-

preduje. Še le drugi mesec nam teče od kar smo pričeli zopet z rednim poukom in že zadoni iz naših grl par krepkih umetnih pesmi, tako da se nam ni bati nastopiti v javnosti.

Sklenili smo, da društvo priredi dne 27. junija t. l. izlet (piknik) na bližnjem prijaznem gričku Mr. Schneider-ja, koji prostor je že tako dobro znan našim tukajšnjim rojakom.

Tem potom vabimo kar najljudneje vse zavedne Slovence in Slovenke ter prijatelje petja, da nas ob isti priliki posetijo izvoljio v kar jim smo že naprej hvaležni.

Gledalo se bo v prvi vrsti, da zadovoljimo občinstvo z prijaznim petjem in izvrstno zabavo ter tako pokazali hvaležnost za pomoč, koje bodede s tem delili našemu pomoči potrebnemu društvu.

Posebni program izleta izide v listu "Glas Svobode" drugi teden I. Pajk, blagajnik,

DOPISI.

Pueblo, Colo. 1. junija 1909.

Nikoli si ne bi mislil, da ima sluga, katerega plača gospodar za njegovo delo, toliko moč da bi nastroval gospodarju. Kot dela sluga članov S. N. P. Jednote — Krže. Jaz vprašam tega našega sluga: kdo ti je dal toliko pravico, da se predržeš z nameravo odstavití jednotno Glasilo, katerega so potrdili delegati na zadnji redni konvenciji v La Salle, Ill. in postaviti za glasilo združbarskega in lažnjivega Proletarca, Ha-ha-ha, kar se ta Krže ne zmisli, si ne bi niti vrag ne zmisli. Ko sem čital v "Glas Svobode" o njegovih namerah, mi je kar slabo prihajalo, in sem si mislil: je li še kdo večí šušmar kot je ta Krže! Jaz mislim, da ga ni pod milim solncem. Društva, spadajoča k S. N. P. J., kaj pravite k temu? Posebno pa vprašam porotni odbor to so gg. M. Stefančič, Jak Miklavčič in Martin Železnikar, kie ste, da se ne oglaste? Ali ni vaša dolžnost, da stopite na noge in pokažete Kržetu, da on ni nič drugega kot jedenot tajnik, za koje delo dobiva mastno plačo. Gosp. porotniki, ako ste vedeli da ne razumete posla, za katerega ste bili izvoljeni, zakaj ste posel revzeli? Zakaj se niste takoj pri izvoljtvu odpovedali? V trije gospodje, ali ne veste, da je bila vaša dolžnost, ko ste vidli, da se zapravlja Jednotno premoženje izbacniti celi glavni odbor in naznaniti društvam da si izvolijo drugega? Ali ste vi to storili? Ne! In zakaj ne? Zato, ker vi trije niti ne veste, kaj je porotni odbor, in sploh ne veste zakaj si Jednota izvoli porotni odbor!

Vprašam vas tri porotnike, s kakšnim obrazom se bodede pokazali pred gospode delegate na prihodnji konvenciji, ki se bo vršila v Cleveland, O.? Kam bodede gledali, ko vas bodo delegati vprašali, kako ste opravljali svoj posel, za katerega ste bili izvoljeni? Kaj ne, molčali boste kakor bute! Ali si morabiti misliti, da bodo prišli na prihodnjo konvencijo kimovci, kakoršnji so bili nekateri na zadnji konvenciji? O, ne! Prišli bodo gg. delegati, kateri bodo delovali za blagor in napredek S. N. P. Jednote, in kateri ne bodo kimali za čašo pive, kakor so to delali pri zadnji konvenciji ala Šavs in sodrugi.

Slavna društva pa opominjam: Prihaja čas volitve delegatov, in izvolite si g. delegate, kateri bodo v resnici vredni da se pošljejo za delegate in na katere se bodede zanesli, da bodo v resnici zastopali vaše društvu, ter da bodo delovali za napredek in obstanek S. N. P. Jednote.

Glavne zapravljišve na opominjam, da si pravočasno preskrbite o ne stakate, katere so zapravili, in da jih povrnejo v Jednotno blagajno; ako to ne storijo, bati se je nekaj prav slabega to je — "kehe".

K sklepu pozdravljam vse naše članice S. N. P. J., tebi ljubim "Glas Svobode" pa veliko uspeha.

Član S. N. P. J.

Op. ur. Ime zamolčimo zaradi gotove izključitve.

Mount Olive, Ill. 2. junija, 1909.

Prosím natísnete teh par vrstíc, ker so namenjene naprednim rojakom v prevdarek in korist.

Kakor je že marsikateremu rojaku znano, da jaz v mojem prostem času vedno premišlujem, kaj bi se dalo kaj storiti, v korist našega naroda. Tako sem prišel do zaključka v premišljevanju o naprednih Jednotah.

V novejšem času se je vstanovilo več naprednih in svobodomiselnih Zvez, in pri vsaki od teh Zvez se vedno povdarjajo izreki "delajmo vsi za enega in eden za vse", ali "bodimo složni, ker slova pravo moč rodi" itd. Ker se vsi obračamo do teh izrekov in ker vsi napredni rojaki smo jednih misli, toraj pokažimo to tudi dejansko. Napravimo in ustanovimo si Zveze oziroma društva po vseh državah ameriških in vse te podporne Zveze oziroma društva, ki so že sedaj ustanovljene se naj zopet skupaj združijo ali spojijo v eno celoto. Namreč, podporna Zveza v Pa., ali Wis. ali Wash. in ona v Ill. vse bi rade tudi izplačavale usmrtnino; toda ako so pa popolnoma neodvisne, ena od druge ločene, kako se bo pa to storilo? Slovenci ni toliko v Ameriki, da bi vsaka teh Zvez imela, ka-

kih 20.000 ali 50.000 članov, in če pa te Zveze imajo po 1000 ali 2000 udov tako blagajna za usmrtnino ni na dobri ali trdni podlagi. Seveda, drugače je z bolniško podporo, ta se lahko izplačuje vsake posamezne Zveze oziroma društva, toda za usmrtnino bi bilo pa najboljšje, da se napravi ena skupna blagajna za vse te Zveze in da se voli eden vrhovni odbor za o-skrbovanje in nadzorovanje vseh teh Zvez. Nadalje: Vsa ta napredna stranka se razdeli v okrožja (distrikte) in vsako tako okrožje ima svoj glavni odbor. Odborniki lahko ostanejo le-ti, ko so že sva-? pri posameznih Zvezah; in vse te Zveze volijo enega ali več delegatov za glavno konvencijo v središev Zdr. držav to je v Chicagu, Ill., da se pogovorijo pri konvenciji za združitev. Glavni odborniki od vseh Zvez, pa so tudi lahko ob enem odborniki od S. N. P. Zveze za Ill.

Za glavni odbor bi pa morale vse druge Zveze ravno tako izvoliti enega nadzornika čez glavni usmrtninski urad. In vse druge Zveze bi imele tudi pravico poslati na konvencijo v Chicagu, Ill. toliko zastopnikov kolikor imajo podrejenih društev in iz vseh teh zastopnikov bi se izvolil glavni odbor. Seveda, kakor že omenjeno, sedež tega vrhovnega odbora bi moral biti v Chicagu, Ill. kot središev.

Na ta način bi imele vse te napredne S. P. Zveze enako pravico in tako bi delovali vsi za enega in eden za vse. Pokazali bi drugim klerikalnim rojakom, da smo res napredni in združeni, ter da imamo premoč v vsem in da oni se morajo od nas učiti, ne pa mi od njih.

In če bi se mi tako združili, bi bila tudi takšna Zveza na dobri podlagi in vsak rojak se nam bo rad pridružil. Sedaj pravijo: klerikalcev je več pa imajo samo dve močni Jednoti in teh par svobodomiselnih ima pa vse polno Jednot ali Zvez; mi ne gremo me k eni, ne drugi, rajši pristopim k angleški Jednoti, pa sem siguran. Ali ni tako, organizatorji!

Toraj, sedaj imate konvencije in prevdarite ta moj predlog: odborniki vseh naprednih S. P. Zvez povejte to vsem društvam in vsem članom in sklepajte, kako bi boljše slo. Prevdarite kaj bi bilo z kakšno malo Zvezo, ko bi se h krati par sto članov ponesrečilo, pri kakšni eksploziji ali kaj enakega. Mi ne vemo kadaj in kje nas nesreča čaka: morda v Ill., v Pa. v Wash., v Colo. ali kje drugi; toliko pa vemo, da člani so vsi pri nevarnem delu. In ako smo napredni združimo se in ako smo svobodomiselní združimo se, da bomo tudi pri volitvah imeli moč za voliti svobodomiselné kandidate: in da si bomo pomagali pri vseh rečeh.

Tedaj kličem vam: pokažimo dejansko da delamo: "Vsi za enega in eden za vse", in da: "Slova bravo moč rodi!"

Pozdrav vsem naprednim in svobodomiselnim rojakom "Glas Svobodi" pa veliko uspeha!

Math Gaishek.

Oregon City, Ore. 31. maja. 1909.

Ravno danes sem čital v "Glas Naroda", ali tako imenovanem listu slovenskih delavcev v Ameriki, laž iz tukajšnje slovenske nasebine, kako da se imamo Slovenci v tukajšnjem kraju.

On piše o krizi, katere nas je v resnici precej občutno zadelo; ali ni znal preračunati koliko je bilo popred plače, koliko pa jo je sedaj. On piše da popred je bila plača po \$2.25, toda to ni res, bila je le po \$2.20. Tudi piše, da je po 45 centov otrgano, kar je resnica in po njegovem računu bi sedaj imeli po 1.80, a imamo pa le po \$1.75 in pravi, da je enim otrgano po 25 cent, pa je le 20c.

Nadalje piše o tukajšnjih društvih kako da slabo napredujejo. Saj lahko; kot prvo ima pravila, da mora vsak član ob velikonočnem času samega sebe tožiti, ali obrekovati; to pa meni in več drugim tukajšnjim rojakom ni povolji. In drugo društvo, katerega član sem tudi jaz bil, je pa tako kakor je neki rojak proti bratu društva "Gorenjec" rekel: rekel je namreč, da on bi pristopil k društvu, ali kaj ko ne plačuje podpore, a oni je pa odgovoril, "saj je vse eno."

Kako morajo potem društva napredovati? In potem pa hoče še nekaj šale delat od nekakih veselice, češ, da tukaj nimajo nobenih veselice. To vsaki tukajšnji rojak

dobro sam ve, in ni potreba da bi še po listih pisarili in iz rojakov norca brilli.

Pri Sajovicu smo pili vino in ga bomo še dokler bodedo delali in dokler ga bodo v Californiji kaj imeli. Res so ga že enkrat hotli v škodo pripraviti, ali so se pod nosom obrisali; posebno pa Šavs (?) kateri je že pred tukajšnjim slovenskem salonom v cilindru — ali v njem imenovanem diskru — čakal, kadaj da bodo Sajovec policemani pregnali, pa je le šel z dolčim nosom in cilindrom proti

domu; Sajovic je pa veselo vino točil in ga bo še in če makari vse vrag vzame in če vsi v cilindrih pridejo.

To sem pa naznanil rojakom, da se bodo vedli Šavs a ogibati, da ne bo še katerega družiga pripravil, kakor je nameraval F. Sajovica.

Sedaj pa pozdravljam vse čenjene naročnike "Glas Svobode", kateremu želim mnogo naročnikov in predplačnikov.

John Kurnick.

Čitajte "Glas Svobode!"

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI
VOZIJO iz AVSTRO-
OGERSKE v NEW
YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO IZ NEW YORKA:

Oceanic.....	16. junija 1909	Argentina.....	7. julija 1909
Mar. Washington	23. junija '09	Alice.....	21. julija 1909

"Laura" in "Alice" sta nova parnika na dva vjaka. "Francesca" in "Sofie Hohenberg" sta ravno kar zapustila ladjedelnico ter sta naj-novejša in jako elegantno opremljena.

Naša pristanišča so: Za Avstrijo-TRST, za Ogrsko-REKA Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovana pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in prikladna postrežba; občuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

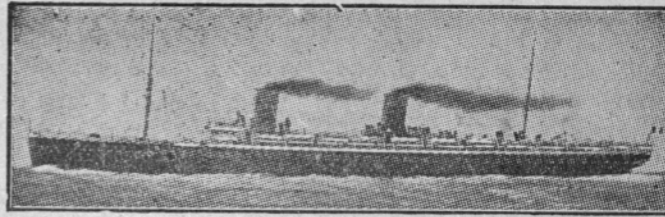
Phelp Bros. & Co.,

2 Washington St., New York, N. Y.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško
FRANCOSKA PROGA

Compagnie Generale Transatlantique

GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.			
La Provence.....	30.000 HP	La Lorraine.....	22.000 HP
La Savoie.....	22.000 HP	La Touraine.....	20.000 HP
Chicago, nov parnik.....9500 HP			

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 19 State St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad,
na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.
A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.

ROJAKI: Kedo Vam zamore v slučaju bolezní

jamčiti, da Vas bode hitro in uspešno popolnoma ozdravil? Nikdar kaki Medical Institut, kateri se skriva za imenom že pred več leti umrlega zdravnika, ter Vam ponuja ničvredne zdravniške knjige, samo da iz Vas izmami čim več denarja, temuč samo izkušeni in vestni zdravniki, kateremu z mirno vestjo lahko zaupate svojo bolezen v zdravljenje in to je jedino samo naš zdravnik

Dr. J. E. THOMPSON

GLAVNI ZDRAVNIK IN RAVNATELJ SLOVEN. ZDRAVIŠČA V NEW YORKU

Dr. Thompson je na zboru od več stotin zdravnikov dokazal, da lahko bolnika ozdravi, brez da ga osebno pregleda; njemu zadostuje natančni opis bolezní v pismu, akopram je bolnik od njega še tako oddaljen. Njegova izkušnost v zdravljenju Vam GARANTIRA, da Vas zamore ozdraviti in ako bolehat naj si bode na kateri koli akutni, kronični, zunanji, ali notranji bolezní, kakor tudi kateri koli moški, ali ženski spolni tajni bolezní.

ZDRAVLJENJE VSEH SPOLNIH BOLEZNIJ OSTANE STROGO TAJNO

Dr. Thompson Vam jamči za popolno ozdravljenje sledečih bolezní:
 Revmatizem; vse akutne in kronične bolezní želodca, srca, ušes, ledic, prs, jeter, mehurja; nevroznost; vse živčne bolezní; neuralgijo; kilo, ali bruč; zlato žilo; božjast; vodeno; posledice onanije; triper; šanker; sifilis; impotenco in polucijo; vse ženske spolne bolezní; neredno mesečno čiščenje beli tok; padanje maternice; neplodovitost vse kožne belezni; srbečino, lišaje, hraste, rane, mazule po obraza i. t. d.

Zakaj zdravi Dr. Thompson z takim uspehom? Ker ne izdava denarja za ničvredne zdravniške knjige, temuč samo za najboljša in najuspešnejša zdravila.

Ako ste torej bolni, ali ako Vas drugi zdravniki niso mogli ozdraviti, in Vam je zdravniška pomoč neobhodno potrebna, ter ako želite v kratkem in to popolnoma ozdravit, tedaj se pod nikakim pogojem ne obračajte na kake ničvredne Medical Institute. marveč poverite samo izkušnemu zdravniku svojo bolezen v zdravljenje, za to natanko in obširno opišite svojo bolezen, kakor je ista nastopila in se razvijala, ter pismo na to pošljite edino le na:

Slovensko Zdravišče

DR. J. E. THOMPSON

342 W. 27th St., New York, N. Y.

Uradne ure so: Ob delavnih dneh od 10 do 12 in od 1 do 5 ure popoldne. V nedeljo in praznikih od 11 ure do 1 ure popoldne.

POZOR: Slovensko Zdravišče v New Yorku proslavlja to leto desetletnico svojega obstanka in ob tej priliki bode slavni Dr. J. E. Thompson podaril lep spomin v dar, ter bode med rojake porazdelil 10.000 krasnih srebrnih užigalnikov. Vsaki rojak, kateri pošlje nekoliko za poštno potrebnih znak (stempov), dobi takoj ta krasen dar in to brezplačno. Pišite takoj danes in pisma naslavlajte na:

Slovensko Zdravišče, 342 W. 27. St., New York

RAZNO IN DRUGO

"Car Bolgarov". Turška vlada je umaknila svoj svoječasi protest proti nazivanju "Car Bolgarov", in utemeljevala to naziva...

Visoko rojeni. Soproga španskega zrakoplovec A. Marka iz Barcelone je povila med vožnjo zrakoplovu nad francosko-špansko mejo krepkega dečka.

Ruska poslaništva. Iz Petrograda poročajo, da bo imenovan Izvoljski kot poslanik v Rimu, knez Dolgoruki pa na Dunaju.

Zgorela je na Ogrskem cela vas Basaros-Dombo v okraju Baraya, ki je štela 104 hiše, 2 soli in 2 cerkvi. Vzrok groznega požarja je neznan, sumijo pa, da so bržkone zažgali otroci.

Ruski koledar. Član državnega sveta Andrejevski je stavil zakonit predlog, da se uvede v Rusiji gregorijanski koledar.

Morilka svojega soproga. V Podgorju na Koroskem je ustrelila iz do sedaj neznanih vzrokov soproga nadučitelja Samoniga svojega moža. Približala se mu je v jutru, ko je še spal, in mu nastavila samokres tik glave. Samonig je bil na mestu mrtev. Nato je obstrelila in težko ranila še samo sebe. Pokojnik, katerega obžaluje kot izvrstnega učitelja in priljubljenega moža cela okolica, zapušča štiri nepreskrbljene otroke.

Klerikalen konvikt v Pazinu. Poroča se iz Pazina: Za dijaško fasarno so kupili škofje, na čelu njih zloglasni Mahnič, zemljišče za 20.000 kron. Pomagajo jim pri tem z vso silo voditelji, kateri se za gospodarski napredek naroda prav nič ne brigajo. Prišli bodo Salezijanci, katerim naj se da za dar 10.000 K težko nabranega denarja dijaškega podpornega društva. Tako hočejo klerikalec osvoboditi hrvaško gimnazijo in Istro. Narod še vsled lakote in vinske krize seli v Ameriko, a gospoda to mirno gleda. Od škofovega konvikta pričakujejo rešitve, ker bodo zazidali 600.000 kron — a od tega denarja ne bode zaslužili noben Hrvat niti krajevarja.

Nasilna rodbina. Ivan Wog in njegova sinova iz Grobelna so napadli gostilničarja Ivana Zupanca, ker jih je radi žuganja spodil iz gostilne. Navallli so se nanj z noži in gotovo bi ga bili do smrti oklali, da ni imel Zupanc pri sebi samokresa, s katerim je na napadadalec 2krat ustrelil, in zadel obakrat Jakoba Woga in sicer v desno stran prsi in v levo nogo. Težko ranjenega so odvedli v bolnico v Celje. Oče in sinova Wog so znano jako nasilni ljudja in so bili že večkrat radi pretečev in poškodb kaznovani. Enega svojih sinov je Wog svoječasnno toliko pretepal, da je sin vsled dobljenih poškodb umrl.

Liška železnica. Ogrska vlada je izdala ukaz, da se začne graditi takoj nova železnica skozi Liko v Dalmacijo.

Železniška nesreča. V noči 13. maja je padel s tira tik pred vhodnim znamenjem postaje Herlisheim na Nemškem tovorni vlak. Vanj se je zaletel dohitevi poštni vlak, padel s tira in se užgal. Pri tem se je razletel tudi kotel voznega vlaka. — Ubilo je strojnika, kurjača in enega poštnega uradnika. Štirje potniki so težko sitno lahko ranjeni. Ponesrečenec so odpeljali v Kolmar.

Predrzen ropar. Na praški banki Fischl in Bondi je urejeval v petek popoldne Fischl izlozbo. — Kar pride mimo neki delavec, porabi šop bankovcev in zlatnikov in steče. Ker je bilo na trgu precej ljudi, so ga kmalo ujeli. Storilec je 31letni kovinar K. Kopeny.

Za osvobojenje Egipta. V Genovi se je ustanovil skoraj sočasno z mladoturškimi odborom v Carigradu, tudi mladoegiptovski odbor, ki si stavi nalogo, osvoboditi Egipt angleškega vpliva.

Krvnikov račun. Krvnik Bally je predložil sodnemu dvoru v Oseku svoj račun za obešenje eiganarja Radosavljeviča. — Račun znaša 265 K 80 vinarjev.

Poskušani umor. Žena viničarja Klemenčiča v Mursčaku bl. Zg. Radgone je ponoči spečemu možu z britvo prerezala vrat, hotela ga umoriti. Težko ranjenega so prepeljali v radgonsko bolnišnico.

Riemanjsko vprašanje konečno rešeno. Po več ko 9letni pravdi

med Riemanjei in tržaškim škofom, katerega je na vse kriplje podpirala tudi vlada, je sedaj to vprašanje rešeno. Riemanjei so zmagali. Začetek te zadeve je tical v tem, ker tržaški škof ni hotel privoliti v zahtevo Riemanjev po ustanovitvi samostojne župnije in neodvisnosti od dolinskega župnika. Pred poldrugim letom se je zavzel za stvar poslanec Laginja. Sedaj dobe Riemanjei svojo samostojno župnijo, župnika si volijo sami a plačeval jim ga bo verski zaklad, cerkev, ki je popolnoma zanemarjena, jim popravi cerkveni zaklad in škof jim je slednič, ako tudi s težkim srcem, dovolil vsaj deloma slovanško bogoslužje.

Pod vlak se vrgla 15. letna služkinja Roza Augustin na progi med Brunnom in Mödlingom. A stroj jo je vrgeł tako na progo, da je šel vlak prek nje, ne da bi jo bil poškođoval. Smrt je iskala baje zaradi slabega postopanja od strani gospodinje.

Prepovedana pota. Žena carinskega stražnika Zaronya v Podvoloczyski je imela ljubavno razmerje z nekim dragonskim poročnikom. Pred par dnevi ju je Zarony zalotil, ustrelil poročnika in obstrelil ženo in sebe.

Ustrelil je v Visočanih pri Pragi kovaški pomočnik Donner 16. letno hčer svojega gospodarja, s katero je imel ljubavno razmerje, ki ga pa njen oče ni trpel. Nato je usmrtil še sebe.

Dijaško kasarno zgradi na Poljanski cesti v Ljubljani Marijanušiče, kjer bodo imele sestre nad 100 gimnazijskih dijakov na hrani. Ko bode zgradba gotova, se pa prične lov na dijake.

Na 13 mesecev težke ječe je bil pred celovškimi porotniki obsojen bankir Winkler zaradi krive in poverljenja.

Vlak je padel s tira pri vohodu v postajo Waldegg na Nižjeavstrijskem, proga državnih železnic Gutenstein-Ebenfurth. — Štirje vozovi so razbiti, en sprevodnik ubit. Vzrok nesreče je še neznan.

Stari dolg. Pri izplačilu 53 milijonov, katere plača, kakor znano, avstrijska vlada Turčiji, je Turčija dovolila, da si odtegne Avstrija za potomec rodbine Florio v Kotoru 400.000 K. — Pred 50 leti so namreč turški roparji v turških vodovju napadli in oropali kupčijsko ladjo omenjene rodbine "Ovidio", za katero bo turška vlada po dolgih pravdah šele s tem poplačala odškodnino.

Društvo slepcev se je ustanovilo v Petrogradu. Vstop inajmo le oni slepci, ki si sami služijo kruh.

Otrok zgorel. V Lembergu pri Šmariji so zgorela poslopja posestnikov Martine Sketa in Tajta. Močan veter je skozi dimnik razpršil ogenj na Sketovem ognjišču in tako povzročil požar. Ogenj se je razširil tako hitro, da ni bilo mogoče rešiti trinpol leta starega Sketovega otroka, ki je spal pod streho. Otrok je v plamenih zgorel.

Uboj. Dne 2. maja sta ubila fanta Klemenčič iz čateške fare in Pavlovič iz fare Križovo posestnika Antona Vlašiča iz Krašče vasi s kolom, potem ko so se bili pri pijači sporekli. V ašič zapuščila ženo z neodraskimi sedmimi otroci.

Tri leta ječe je dobil župnik Michael Bauer iz Taldorfa v Würtemberskem radi zločina proti pravosti. Pričalo je proti njemu 21 deklet in štiri zdravniški izvedenci.

Grozen umor. Dekla Liza Bachmayer v Heimbürgu je poročila nezakonskega sina, prerezala mu s škarjami glavo, odrezala jezik, razdrojila željosti in razparala usta do ušes. Tako razmesarjena otroka so kmalu potem dobili zavitega v omari za obleke skritega.

Slovenski škof Jeglič je predstavil iz Kočevja zadnjega slovenskega kaplana, ki je imel za Slovence, posebno za rudarje slovenske pridige, oziroma krščanski nauk, tako da kočevski Slovenci ne morejo več slišati maternega jezika ne pri pridigah, ne pri krščanskem nauku.

Milijarda. Milijarda v zlatu bi tehtala 322.580 kg. Če to zlato potegnemo v žico, ovijemo z njo lahko cel svet. Milijarda v srebru bi tehtala 5 milijonov kg. Če bi hoteli naložiti milijardo zlata na leznišče vozve, bi izrabili 64 voz, ki bi tvorili približno 400 m dolg vlak. Za milijardo srebra bi izrabili 1000 voz po 5 ton, ki bi zastavili 6 km železniške proge. Ako bi otovorili posameznemu nosaču po 10 kg. zlata, ki potrebovali 32

tisoč nosačev, da bi nesli milijardo zlata. — Za milijardo srebra bi pa potrebovali 500.000 nosačev. — Ako bi polagali naše zlatnike drug poleg drugega, bi nastala 1050 km dolga črta, če bi jih pa nalagala drug vrh drugega 33.000 metrov visok stolb.

Razkritja umirajočesa. — Pred kratkim je umrl v Madridu obče znani in priljubljeni baron Courtier, ki je bil poročen z neko poljsko plemenitašino. — Pred smrtjo je izpovedal, da on ni baron Courtier, ampak bivši navaden delavec iz Požuna, kjer ima sorodnike, in kamor naj pošljejo njegov denar. — Natančne preiskave so doznale, da je bil umrli neki Karel Hofman iz Karlovih varov. Ko se je naveličal dela kot izučen steklar, je začel izoib obrt, namreč goljufati in krasti. Sreča v malem ga je bodrila za veliko. In res je postal mojster, svetovni goljuf, izobčen in izgnan iz vseh evropskih držav. — Bil je svoječasno dalj časa tudi na Dunaju, kjer se mu je ponesrečilo, in je presedel 6 let. — Nato je šel v pokoj in mirno in udobno živel v Madridu kot spoštovan baron Courtier.

"Puntarski" naborniki. — Iz Kladnega na Češkem poročajo, da so pri naborih 19. m. m. prišli 4 rekruti s črnimi zastavami, na katerih je bila zapisana 5. božja zapoved: Ne ubijaj! "Puntarje" so zavrli.

Tudi "viteški" Madžar. V Belcezerindu na Ogrskem je kmetski bogataš Aleksander Pap v vrepiru vrgeł ženo ob tla in jo tako dolgo obdeloval s svojimi okovanimi šolnji, da je žena, ki je bila noseča, izdihnila. Divjaka so zaprli.

Pol milijona mark je poneveril blagajnik hranilnice v Schwetmaru pri Hamburgu L. Brüggman. Vjeli so ga še tisti dan in odpeljali v zapor, kjer so ga dobili v jutru mrtvega. Zdravniki so izrekli, da ga je zadela kap.

Napad z bombo. V Tregistu pri Voitsbergu je vrgeł v ponedeljek zvečer nek neznanec v stanovanje gozdarja J. Požarnika skozi okno bombo, ki se je v sobi z groznim pokom razletela. Razbila je okna in vse pohištvo ter gozdarja močno ranila. Sumijo, da je to storil brčkotne kak lovski tat, katere je Požarnik z vso odločnostjo in uspešno preganjal.

Rdeči Prapor piše: "Papež se je naveličal miru in je postal zopet bojevit. Te dni je bila stoletnica svetega Anželma, primasa angleškega, in rimski "sveti oče" je ob tej priliki izdal encikliko, ki gmi proti modernizmu, nevernikom, mláčnežem itd. ter poziva škofe na boj. Enciklika govori mnogo o moderni družbi in o modernistih, ampak razun teh izrazov bi človek zaman iskal kaj modernega v nji. Iz tega spisa puhti serdnjeveški duh, ki nehoti človeka spominja na Torquemada, na inkvizicijska sodišča, na mučilnice in grmade. Ampak hrabrenje škofov je v papeževem konceptu zelo nepotrebno, zakaj če ubogi "jetnik" vatikanski kaj ve o dogodkih po svetu, tedaj bi mu moralo biti znano, da je bojevitost pri škofih in drugih "nemestnikih božjih" dovolj. Če vspejajo svobodne struje, modernizem itd., bi moral papež iskati razloge vse drugje kakor v škofovski mláčnosti. Naj le vpraša, če se ni n. pr. naš Jeglič dovolj trudil, da bi bil uničil vso moderno znanost ali pa jo vsaj popolnoma podredil staremu testamentu. Pa ni šlo. In Gruschi in Katschatterju in Flappu in Mahničiu in vsem nemškimi škofom se to ni posrečilo; čim bolj sejejo celotizem, čim strastneje uničujejo znanost in svobodno mišljenje, tem več odvadnikov mora šteti cerkev. A večina tistih, ki se štejejo še za njene člane, niso katoličani in kristjani iz preričanja, temveč iz lenobe ali pa iz koristoljubja, ali pa ker jih silijo razmere. Prav zadnja bojovita in strastna enciklika Pijeva dokazuje najbolje, da ne gre tako, kakor bi rad "sveti oče" in njegova "sveta" garda. Šlo je, dokler je cerkev lahko vihtela meč in bakljo — ne tiste, ki preganja temo, ampak tisto, ki zažiga. Šlo je, ko je privilegij znanja vživala neznanstvena vladajoča manjšina. Ampak izoremenile so se razmere, pa se bodo morali tudi v Vatikanu navaditi, da se razvijajo v novih razmerah novi ljudje in nove glave. Včasih, če je izšla taka enciklika, je bilo kakor da treska, zdaj je kakor da se zažiga. Kolofonij."

POZOR ROJAKI SLOVENC! THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE. V zadnjem času so nekateri zdravniki in zdravišča počela razpošiljati med rojake razne cirkularje, v katerih na najpodlejši način napadajo poštene dobre zdravnike in zdravniške zavode...

Vestni izkušeni zdravniki, najčistejša in sveža zdravila in najnižje cene! Specialist za očesne bolezni, nosa, grla in ušes, kakor tudi za tajne spolne bolezni moških in žene. Vse ostale zunanje ali notranje bolezni se zdravijo najhitreje in z najsigurnejšim uspehom.

NAVARNO ZNAMENJE. POKVARJEN APETIT. TRINERJEVO ZDRAVILNO GRENKO VINO. JOS. TRINER, 616-622 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Št. 1005. - Jamčeno po tvrdki W. F. Severa Co., v smislu kongresnega sklepa o hrani in zdravilnih z dne 30. rožnika 1906.

ZAUPEN PRIJATELJ.

Kakor je potreba in čutiš, da moraš imeti kako zdravilo, ki naj pomaga naravi pri njenem navadnem prebavnem delu, in če te druga zdravila, razočarajo, potem je

Severov Želodčni Grenčec

lek, ki se nanj lahko zanesesh da ti zboljša prebavo, pospeši izpraznjevanje in podeli zdravo, slast do jedi.

Prav zanesljiv je v slučajih

težavne prebave, neprebavnosti, prenehljivo mrzlice in raznovrstnih začasnih nerodov. Za nežne in slabe osebe, za okrevanje in stare ljudi. Izvrstne krepijo ki napravljajo slabost, Cena 50c in \$1.00

NI MU DIŠALA JED.

"Z veseljem vam naznanjam, da sem prav zelo zboljšal po zdravju ene steklenice Severovega Želodčnega Grenčeca. Poprej mi jed ni dišala sedaj se počutim zdravega in mnogo krepkejšega. Blagovolite sprejeti moje zahvalo za vaše zdravilo." Frank Blaha, Odanah, Wis.

Na prodaj pri vseh lekarnikih.

Ne vzemi drugoga, le Severov.

Živčna onemoglost.

Živčne nepretilike so zelo mučne, dasi dobiva bolnik časih, malo sočutja, češ, "saj je videti zdrav" pravijo negovi prijatelji. Splošna oslabelost živčevja vsled prenapora ali jeze te lahko popolnoma vnespe sobi za delo ali zabavo. Bolnik naj začne uživati

Severov Nervoton

nemudoma. Ta zares čudovita živčna tonika spet poživlja in krepi živčevje. Cena \$1.00.

Žolčne neprilike.

Ali si se kdaj počutil otožnega in si bil rmen? Gotovo, kadar si bil žolčan. Hrana ti nima pravega okusa, čreva ti so zabasana in glavobol te muči, posebno če se presloniš. Takoj uberi pravo pot — začni uživati

SEVEROVO ZDRAVILNO ZA OBISTI IN JETRA

in paži, kako hitro se ti zdravje povrne. Ni je boljše stvari za obistne in jetrne neprilike. Cena 50c in \$1.00.

Zdravniški nasveti zastoj.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

Pijte najboljšo pivo

Edelweiss

Peter Schoenhoffen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9

CHICAGO ILL.

HAJDI NA IZLET! NAJVEČJA ZALOGA

poletnih čevljev in obuče najnovjšega vzorca kot rumene, bele, rujave in črne barve, za nizko ceno, se dobi pri

M. Kára.

Detečji čevlji s barvanim površkom, s rumenimi ali rudičimi traki oziroma gumbi, so zelo poceni ta mesec, samo 79c, manjše pa po 69c. Sandali za boste noge za dečke, deklice in otroke, v št. 2 in više, cena samo 49c za par. Čevlji za televadbo se pri meni dobe najlepši, par samo 50c par. Visoke čizme s šnurcami za tekanje i. d. 65c par. Vse druge vrste platnene čevlje, bele, črne ali sive barve prodajam po \$1.50 in \$1.00 par.

Karkoli potrebujete v letni obuči obrnite se na nas, ako hočete, da se vam solidno postreže.

25c **Kupon** 25c

Pri plačilu predložite ta kupon in vrnilo se vam bo 25c, če kupite čizme v vrednosti \$2.00 ali več. GLAS SVOBODE—Samo za junij 1909

M. Kára, 760 S. Halsted St.

W. SZYMANSKI

TRGOVEC S RAZNOVRSTNIM POHISTVOM

624-628 Blue Island Avenue, Chicago

TELEFON CANAL 955

Moja trgovina pohištva je ena največjih na južno-zapadni strani mesta, kdorkoli pri meni kupi, jamčim da bo zadovoljen kot je bil vsak kdor je pri meni kupil v zadnjih 22 letih od kar sem v tej trgovini in na istem prostoru.

Vsak slovenski delavec mora čitati "Glas Svobode!"

John O. Hraby

589-591 So. Centre Avenue
Chicago, Ill.

Priporočam veliko zalogo

pohištva

za spalne in jedilne sobe, preproge, astorje, Karpeti, otročji vozički itd., ter razno vrstno železino, peči in drugih potrebščin.

NAJNIŽJE CENE

Najsolidnejše blago

IMPORTIRAN TOBAK, prodajam cigare in cigarete, razne vrste pipe ter izdelujem in popravljam dežnike in pipe.

J. VOKOUN, 559 W. 18. St.

Edward Pauch

gostilničar
663 Blue Island Avenue
CHICAGO.

Dobra Unijska Gostilna, kjer se mazel in gorak prigri. Jos. S. Stastny
Zek. : Pod vodstvom

650 Blue Island Ave.

delnik Dvorana za društvene in unijske seje, in Vruha dvorana za koncerte, ženitve in zabave.

17 JEWELLED RAILROAD WATCH

Patentiran navijalni, za moške ali ženske 18K SOLID GOLD filled z lepimi okrašenimi dvojnimi pokrovi, drži vedno korektni čas, primerna delavcem na železnicah. JAMČENA ZA 20 let. Za prihodnjih 60 dni pošljemo to uro na vsak naslov po C. O. D. za \$5.75 in vsake triko, na pregled, in ako ni, kot se tu reprezentira NE

PLAČAJ NITI EN CENT. Pomisli pa, da lahko plačas \$35.00 za ravno tako uro ako jo kupiš od domačega zlatarja. Posebno dobro t. k. pozlačeno verižico in privezek darujemo z vsako uro. EXCELSIOR WATCH CO 506 ATHENIUM B'LD'G, Chicago

Krist in rim. kat. cerkev.

CELIBAT.

(Nadaljevanje.)

5. Ali so bili apostolji oženjeni?

Seveda. Peter je imel ženo (Mat. 8—14). Filip, evangelist je imel štiri hčera (Act. 21—8).

Da pa damo nekoliko več luči na ta predmet, pa naj se dotakne nekaterih starih "Očevov", ter dokažemo da nekateri apostolji so bili oženjeni. Eusebius govori o vnukih apostola Juda v tretji knjigi cerkvene zgodovine. Epiphanius pravi, da so bili Peter, Andrej Matevž in Bartolomej vsi oženjeni. To je rimska avtoriteta in jih se ne more zanikati.

6. Rimska doktrina o celibatu ni nezmotljiva, toraj je napačna doktrina.

Iz dokazov, katere smo prej navedli je razvidno, da se je rimska doktrina o celibatu, katero so njeni papeži in zbori napravili za nezmotljivo cerkveno postavbo, pokazala prav nekrščansko in grozno zmotljivo in ni konsistentna s djanjem, vzgledom in besedilom sv. pisma.

Vkljub vsemu temu Rimska cerkev ne upogne svojega tilnika in uči, kakor čitamo v I. Tim. 4—1, "Hudičeve doktrine" namesto božje. Ona namesto, da bi učila, kar so Krist sam in njegovi učenci učili se jim odtujuje; namesto, da bi preganjala celibat nad duhovstvom, ga zapoveduje in s tem krši božji in naravni zakon, s rezultatom, ki ga približno opišemo v nastopnem poglavju.

Celibat in njega posledice.

V enajstem stoletju ko je papež Gregorij VII. v prvič živahno zapovedal celibat rimskemu duhovništvu, vsuli so se protesti duhovništva iz vseh strani sveta proti papeževi odredbi. Duhovništvo je vedelo, da sv. pismo priporoča ženitev in zakon; in vedeli so tudi, da jih je njihov fizični nagon sili stopiti v zakon ali pa se sprijazniti s prešestvanjem; vedeli so, da vsako vzdržavanje v devištvu pomenja grozno trpljenje in radi tega so protestirali proti kruti odredbi tedajnega papeža. — toda papež ni vpoznil svojega tilnika in ni se zmenil za njihove proteste, ker je dobro vedel, da celibat bo močnejši zaveznik in ubogljivejši duhoven ter je kratko malo stopil na prste vsaki opoziciji, upr se vsi od boga dani človeški naravi, upr se Kristusu in se pokazal pravega tirana, zanašajoč se na svojo moč in oblast. To tiranstvo še sedaj vlada v rimski cerkvi, vkljub vsem pogubnosnim učinkom, ki izvirajo iz njega.

Kaj pa so efekti celibata? Prostitucija, divji (!) zakon, poželenje, prešestvanje itd. med celibatarji, kateri so radi svoje lastne nezmožnosti kontroliranja naravnih nagonov, katere jim je bog dal in katere jim Rim prepoveduje, prisiljeni do grše samopašnosti, kakor se sme sploh v javnosti pisati.

Da se fizično razviti človek in vstani vzdržavati ni potrebno še posebej razkladati, in kdor ne vrjame svojim lastnim skušnjam naj le čita dnevnike, v katerih bo prav gotovo čital, o kakem linčanju nenravnega zamorca na jugu ali pa o kakem belem človeku, ki je bil obsojen v ječo radi npravnih prestopkov. Toraj, ali ne vidite kakšen efekt je imel in še ima vsiljeni celibat nad onimi, ki so imeli svoje žene oziroma može pa so jih morali proti lastni volji zapustiti in se odpovedati od boga dani strasti.

Tukaj so nekatere stvari kar je pomenjal celibat in kaj so bile posledice:

1. Skupno življenje obojega spola, ki so bili prisiljeni v celibat. (Ampak to je bilo kmalu prepovedano radi javnih škandalov kot rezultat.)

2. Nekateri (!) duhovniki so imeli priležnice.

3. Po kloštrih in samostanih, pod krinko verskega sesterstva se je izigravala na tihem prava prostitucija in predno nadaljujemo naj še zraven omenimo, da se dobe celibatarji obojega spola, ki v resnici žive v devištvu, so nepohtni in dobri celibatarji v pravem pomenu besede in zaradi tega nikakor ne vpletamo vse celibatarje, splošno v našo kritiko, ker je težko, zelo težko vedeti, kje bi človek črto potegnili, vendar pa toliko gnusobe je prinesel celibat med duhovni brati in sestrami, da bi človek to gnusobo kar vsem

prispisal, če prav so nekateri kakor smo že gori povedali vse časti vredni, kar pa še nikakor ne napravi rimsko odredbo za pravo in krščansko, niti je ne oprosti krivde, da je indirektno vrgla večino svojega duhovništva v pohotno življenje, ki bi sicer bili vzor človeštva glede morale, ako bi smeli stopiti v zakon.

Ljudska cenzura v Zdr. državah je tako močna, da se mora rimsko duhovništvo iz potrebe v drugi in bolj npravni meri obnašati kakor se obnašajo v državah, kjer ima Rim balanco moči in kjer dela kar hoče. Stvari katere počenja Rim v vsej Italiji, v Avstriji, Mehiki, Srednji in Južni Ameriki itd., kjer ima skoro absolutno oblast, se ne bi mogle dogajati v Zdr. državah s tako svobodo in prostostjo. Tukaj je Rim samo faktor med tem ko tam je najvišja oblast. Pohotnost in divji zakon, ki se v onih deželah kar javno vrši ima tukaj meje in je toraj ni moč tako hitro opaziti. —

Višek gnilega efekta usiljenega celibata se je dosegel v petnajstem stoletju, ko je duhovništvo kar javno živelo s priležnicami, ko so papež kakor tudi prelati in drugo duhovništvo grozno nenpravno živeli in ko so bili ženski samostani prave prostitutke institucije. Toda prišla je reforma — ker svet se je zgražal. — Sila kola lomi.

Nekateri dobri (!) katoličani bodo ugovarjali, da to ni res in da sv. rim katoliška cerkev ne bi mogla tako globoko zabresti v sramoto! Pa vendar je res, ker dejstva tako govore.

Predno nam kedo skuša to spodbiti kar smo pisali, pridemo ven s dokazi, ki so izvor iz rimsko katoliških dostojanstvenikov.

V 15. stoletju pravi rektor pariškega vseučilišča, ki je bil privatni tajnik papeža Benedikta XIII. sledeče: "Vsiljeni celibat na duhovništvo je storil njihove zločine tako univerzalne, da je bilo malo upanja za vsako čednost pri svečnikih."

Gerson, rimokatolik, prominenten v Rimu, član zbora v Constanci in kancelar pariške univerzite pravi: "Redovnice v 14. stoletju so bile tako krive kakor duhovni in minihi. Ženski samostani njegove dobe so bile "hiše št. 13", med tem ko so bili duhovni vzdrževalci priležnic, in so priporočali organiziran sistem priležništva in divjega zakona."

Nicholas de Clemanges pravi: "Katera si je nataknila pajčolan je bil znak, da je postala viačuga."

Theodorice a Niem, v zgodovini zbornice v Constanci pravi: Nekateri škofje so jemali svoje priležnice s seboj kadar so šli na pastirsko službo in nekateri so dobivali velike dohodke od svojih podložnih duhovnov s tem, da so jim računali za dovoljenje imeti priležnice."

V letu 1428 so alžirski škofje javili: "Divji zakon se je tako udomačil med duhovni, da se sploh ne smatra več za greh."

Tudi v sedanjem času se dobe slučajni nemoralnosti, se ve da ne v taki meri kot v 14. in 15. stoletju. Samo par let od tega je ljudstvo v Montrealu, Kanadi prisililo škofa Bourget, da je poslal nekoga duhovna nazaj na Francosko, ker je tako nesramno živel s nunami.

Gospodična Urtubise, jedna višjih v ženskem samostanu v Montrealu v letu 1847 je rekla, da so pognali škofa iz Montreala, ker je pohotno živel s nunami. Poleg tega je še dostavila: "Mejsebojno obvevanje duhovnov s nunami je bil povod velikih nerodov in škandalov in je skoraj uničilo njihovo družbo." In govorec o knjigi "Awful Disclosures", ki jo je spisala nuna Marija Monk in o življenju nun, je rekla: "Vprašalo se me je, da ovržem njene dokaze, ampak jih ne morem, ker so preresnični. Ko bi ljudje vedeli vsaj polovico resnice o naših ženskih samostanih, bi porušili in razdejali vse."

(Konec prihodnjic.)

Čehinja v haremu Abdul Hamida, Francoski listi javljajo, da se nahaja v haremu odstavljene sultana Abdul Hamida krasno dekle — Čehinja, rodom iz Plzni. Kako ji je ime in kako se piše, se žal dosedaj ni moglo poizvedeti.

TRIJE SLUČAJI V PREUDA-REK NAŠEMU "DOBRO-VERNEMU" LJUDSTVU.

I.

Stari Miloš knez Srbije (rojen 1780) je še vladal po polazijski navadi in činu. Nekeč je slišal, da neki grški pop noče umrlo žensko pokopati, ker je bila rodbina siromašna in ni mogla popu pogrebne plačati. Knez Miloš je šel tja, se overil o zadevi in ukazal na pokopališču dva groba izkopati. Ko je bilo delo izvršeno, poslal je po popa ter mu zapovedal cerkveni pogreb opraviti. Miloš sam je korakal za pogrebom na pokopališče. Ko je bilo truplo umrle v grob položeno in cerkveno opravilo opravljeno, pograbil je Miloš popa ter ga treščil v drugo jamo, katero so morali grobokopi takoj zasuti in pop je bil živ pokopan. Tako je vladal knez Miloš. Bil je pravi mož za stare Srbe, a potrebnogabito bi bilo tudi drugod.

II.

V neki slovenski naselbini bilo je pred nedavnim krščeno novorojeno dete slovenskih starišev. Kumoval je neki Slovenec iz drugega kraja. Pop je delal razne zapreke in sitnosti zaradi krsta in kmalu bi bilo prišlo do tega, da bi se bili botri in prisotni brez krstivne otroka vrnili iz cerkve. Prišla je botru srečna misel v pravem času: potegnil je bankovce za \$5.00 iz žepa in se nekako z njim igral. Pop je zapazil bankovec in vsi pomislili so naenkrat zginit; ni bilo več vprašanja jeli boter 'verni kristjan' ali pa bogotajec. Bankovec je vgrabil pot v nebeško kraljestvo in novo krščena prišeljal v naročje "edino zveličavne rimsko katoliške cerkve." Nebesa so naprodaj, z denarjem njih kupiš in vera je postranska stvar!

Pa ne, da bi kateri naših cenjenih čitateljev morabiti mislil, da se je to zgodilo v Jolietu! —

III.

Dne 31. maja t. l. se je v neki slovenski fari vršila svatba. Po cerkvenem poroki se je pričela pojedina, pijača, zabava in ples, kakor je že to običajno pri takih veseljih prigradkih; vse je bilo židane volje.

Ker je ženin in vsi drugi žnjim na dobri katoliški podlagi, povabili so tudi g. Reverenda, koji je cerkvene obrede izvršil, da pride na svatbo. In res je prišel; misleč si: če je Krist v Kanani Galileji na "ohceti" bil in še celo vino ponarejal, zakaj ne bi jaz se svatbe udeležil, ko ne znam vina delati pač pa piti.

Prišedši v dotično hišo, kjer je bilo svatovanje, razkoračil se je med drugi ter pozdravil svate, rekoč: "Hvaljen bodi Jezus Kristus! Ali ste vsi, ki ste tukaj, krščeni in cerkveno poročeni? Ali je kak socialist med Vami?"

To je bilo nekaterim nevestinim sorodnikom dovolj in jeden izmed teh ga je pograbil za vratnik in bi ga bil skoraj čez prag nazaj porinil, a zopet drugi je pa stisnil pest in rekel: You son of . . .

No pa le do hudega ni prišlo, ker je bila večina na reverendovi strani in čistiti se je vsel za bogato obloženo mizo. Vendar žilca mu ni dala miru in najraje bi videl, ko se ne bi ne plesalo, ne pejo. — Pa kaka svatba bi to bila, si je mislil mlajši svet in na jezo reverenda so vseeno plesali in se vrteli v drugi sobi do enajstih ponoč . . .

Da je ta misjonar pravi petelinov rep, naj se tu le še omeni nekovo svatbo pred dobrim letom, na katero je bil isti tudi povabljen. Na svatbi pa so bili nevestniki, socialisti, tudi taki ki niso v cerkvi poročeni, pa tudi taki, ki bi najraje častiti duhovčini noge oblizali. Gospod pa priselidši v sobo ni še rekel "Hvaljen bodi" temveč: "Dober večer gospoda"; se pozdravil z vsemi še prav veselo prepeval s citrasem in mamljivo gledal vesele plesalce.

Oh kak nastop! Gospod že "ve-ja", kako se imajo obnašati v raznih družbah. —

Pa to ni bilo v Chicagi; tega Bog ne daj! —

Vsak slovenski delavec mora čitati svoje glasilo t. j. "Glas Svobode!"

"Jaz še nimam hranilne vloge."

Sramujte se, da morate to priznati. Vsaka pomoč se vam sedaj ponuja, da imate denar ali na obrestih ali na čekovnem računu. Naša banka je odprta od 6. do 8. ure večer vsa ko SOBOTO.

Industrial Savings Bank

652 Blue Island Ave.

3% obresti na vloge. Obenue se v nemškem, českem in poljskem jeziku.

Delavec je opravičen do vsega produkta, kar ga sara producira.

"Delavci na prostem"

izpostavljeni mrazu in vlažnosti se ubranijo dolgotrajnemu bolehanju za reumatizmom in neuralgijo, ako rabijo

Dr. RICHTERJEV

Sidro Pain Expeller,

ko čutijo prve pojave. To zdravilo odgovarja zahtevam nemških zakonov in ima neoporekljiv rekord tekem 35 let.

V vseh lekarnah, 25 in 50 centov, ali pa pri izdelovalcu.

F. AD. RICHTER & CO.,
215 Pearl St., New York.

ČAROVNIŠKE PRAVDE.

Pod tem nadpisom smo v zadnji številki "Glas Svobode" trdili, da duhovščina pospešuje praznovrstvo o čarovanju, obsedenosti itd. Da je temu tako, prinesel je dne 15. aprila t. l. v Celovcu na Koroškem izhajajoči klerikalni list, kot podlistek sledeči — kakor ga nazivlja "zanimiv dogodek":

"Mil. g. monsieur Delalle, apostolski vikar za Natal. Južna Afrika, poroča o sledečem, jako redkem slučaju obsedenosti, ki se je pripetil v njegovem vikarijatu. On piše:

"Jaz poročam kratkoma samo dejstva, ne da bi kako besedo pripomnil, za resničnost vsega pričujem s svojo osebo. Ako pa kdo drugače misli kakor jaz, bodi mu to prosto. Jaz mislim: Ako pripoznaš dejstva, potem si stori svoje zaključke".

Služaj pripetil se je v misijonski postaji, katero oskrbujejo oo. trapisti. V šoli, kjer poučujejo sestre, obnašali ste se dve deklici tako čudno, da so vsi mislili, da ste obsedeni. Škof je bil pa jako nezaučen, a naposled se je odločil, da bo stvar preiskal. On piše:

Odpotovali smo v ponedeljek, in terek opoldne došli k sv. Mihaelu (postaja) na mesto.

V resnici nisem verjel na obsedenost, in sem se norčeval iz o. Delagues, češ to je njegova domišljija.

Lahko si predstavljate moje sitnosti ob prihodu v misijonsko postajo, našel sem domačine, ki so radovedno pričakovali, kaj bo. Duhovnik jim je povedal, da pride škof izganjati hudiče, v ta namen so dan za dnevom molili. Jaz seveda sem moral ta slučaj poravnati na ta ali drugi način, ako nisem hotel izgubiti vso veljavo med ljudmi.

Vedno sem bil še v negotovosti in dvomih, poklical sem duhovnike (tri trapiste), tudi sestre in sem jih izpraševal o posameznostih, ki so se tikale deklic. Tu so nekatere, katere so mi povedali.

Te so izvanredne težje, da ju dva moška težko vzdigneta (deklice so stare okoli 16 let).

V napadu razumete latinsko in večkrat tudi govorite.

Mnogokrat ste se dvignile od tal, dasi so ju sestre držale.

Nekoliko dni prej je kričala Germana, ko so jo sestre držale: "Jaz sem v ognju". Sestre so se ozrle in videle obleko v plamenih. Drugikrat je začela goret njena postelj, četudi ni bilo nobenega ognja blizu. In tako naprej.

Vse to je bilo že premišljevanja vredno, in sestre, utrujene tega težavnega in strašnega dela, prosile so me za pomoč. Zato sem sklenil, kar je bila moja dolžnost, pričeti z eksorcizmom. Odredil sem, da morajo biti tudi štiri duhovniki in tri sestre pripravljene v koro za sestre ob 2. uri popoldne. Trenotek prej izpraznil sem škropilni kamen za blagoslovljeno vodo, ga napolnil z navadno vodo, steklenico z blagoslovljeno vodo sem pa vtaknil v žep. Potem sem vzel roket in močeto in čakal na Germano.

Sestre so jo pripeljale v kapelo, in poškopili sem jo z vodo iz škropilnika. Najprej je začudena pogledala, ko sem pa nadaljeval, se je posmehovala in norčevala in vpila: "Le naprej, to ni blagoslovljena voda". Sedaj sem pa vzel steklenico iz žepa in jo škropil; takoj je začela kričati in prositi, naj neham.

Sedaj moram pripomniti, da sem ves čas med opravilom govoril latinsko, da je deklica bila pokorna mojim ukazom in odgovorila v jeziku Zulu (ka'rov) ali pa latinsko.

Po nekaterih molitvah sem jo vprašal: "Die mihi quomodo voceris". Povej mi, kako ti je ime — na kar je odgovorila: "Die mihi nomen tuum". Povej mi ti svojega! Ko sem le pritiskal, je rekla: "Jaz vem tvoje ime, to je: Henrik, pa odkod veš ti, da imamo duhovi svoja imena?" "Imajo ga", pravim, "in sedaj ti ukazem, da mi poveš svoje ime". "Nikoli, nikoli". Položil sem ji relikvijo sv. križa na glavo, katere ni mogla trpeti: "Vzemi jo proč, to me grozno muči". "Kaj je to?" "Relikvija". "Povej mi svoje ime!" "Ne morem, a izrečem ti ga črko za črko: D-i-o-a-r". "Kdo je tvoj gospodar?" "Nikdo". "Pač, ti ga imaš in mi ga moraš povedati". "Teja ne mo-

rem, ampak ti ga napišem." In zapisala je s prsti ime: Lucifer. "Sedaj", sem nadaljeval, "mi povej, zakaj ste bili vrženi iz nebes". "Zato, ker nam je Bog Oče pokazal Sina, ki je postal človek in nam zapovedal, da ga molimo; pa mi nisimo hoteli, ker je vzel naše naravo, ki je bila nižja kakor on."

Ko sem nadaljeval molitve po ritualu, me je ona (ali ne bi rekel: on? zakaj, razumeš) vedno motila, ponavljajoča vzklike in kliče. Ko sem bral oddelek iz evangelija sv. Matevža, zakričala je: "Matevža poznam. Marka pa ne", na kar sem ji rekel: "To je laž" in ji ukazal, da mora radi tega poklekni. To je storila. Ko sem molil "Magnifikat", me je zopet prekinila: "Nehaj, bolje znam kakor ti, znala sem ga prej, nego si bil ti rojen."

Izganjanje hudiča je trajalo od 2. ure popoldne do 9. ure zvečer brez odmora, drugo jutro sem nadaljeval. Črez nekaj časa je bil poklican duhovnik ven in se je vrnil nekaj čez pol ure. "Kje je bil", sem vprašal. "Šel je krstit moža, ki je nevarno zbolel". To je bila resnica, a v kapeli tega nikdo od nas ni vedel. Prosila je potem za vodo in eden ti je podal kupico vode. Ko je nekoliko izpila, je prenehala in zakričala: "Ničvrednež, ti si mi dal blagoslovljeno vodo". Ukazal sem ji izpiti še ostanek. "Še več mi je daj piti, a jaz ne morem več prenašati, kakor sem že."

Predolgo bi bilo, ko bi ponavljaj vse, kar je govorila. Vsak trenotek je bolj divjala, dokler ni naposled ugriznila enega duhovnika, kateri jo je, razdražen, udaril nekako po ustih. Sedaj pa je postala prav divja, ga imenovala tepa, norea, ki si drzne tepsti duha. Ukazal sem ji, da mora biti mirna, a odgovorila je: "Ne, sedaj ne bom več pokorna." To je bil konec, a boj je bil grozen. Naposled je padla na tla, zdihovala med groznimi bolečinami, obraz ji je zatekel, da ni mogla odpreti oči, in solze so ji lile po licih. Znamenje sv. križa pa je vedno storilo, da je obraz zadobil naravno obliko.

Nato jo je prevzel neke vrste krč in kakor mrtva je obležala na tleh. Črez nekako 16 minut je odprla oči, se prebudila, pokleknila in se zahvalila Bogu. Bila je rešena. Škof konča. To je kratek opis, kar se je zgodilo. Če more kdo vsa znamenja, vse prikazni, vse besede in ozdravljanje razlagati na drug način, kakor da je bila deklica obsedena, ta je modrejši kakor jaz." J. S."

Take bedarije pišejo klerikalni listi v dvajsetem stoletju! Namesto da bi svoje čitatelje poučevali, jih na poneumnjujejo, ker oni gospodje se edino od nerazodnosti ljudstva rede in pasejo.

Frank Gregorič

priporoča rojakom-prijateljem svoj lino urejeni

SALOON

na 101 Main St., LA SALLE ILL.

Telefon: Canal 2300

Dr. Jan Čepelka

zdravnik in OPERATER

izprašan na češki univerzi v Pragi, bivši c. kr. vojni zdravnik, s 20 letnimi izkušnjami v Evropi in Ameriki; zdravi z jamčeno, uspešno in primeroma ceno. Zdravniške pomoči iskajoči rojaki Slovani naj se zapu-
ljivo zglasijo

V THALIA HALL,
467 W. 18. in Allport St.

Podpisani naznanjam

Slovencom in Hrvatom

datočim v svoji **gostilni**

zraven Atlas pivovarne razven dobre Atlasove pive **MAGNET** tudi najboljša Californijska vina ter izvrstne rakije, in sicer na

680 BLUE ISLAND AVENUE

Nadalje postrežem s prostim mrzlem in gorkem prigriškem dopoldne in popoldne, a opoldne dajem izvrstno kosto za 15c s kozarcem pive ali vina.

IG. F. HALLER, lastnik

POZOR, SLOVENCII!

Od 1. junija 1908 do 1. marca 1909 sem prodal zemlje za 92,760 dolarjev

54 Slovencev je tukaj naseljenih in vsakdo je dobil, kar je kupil.

Slovinci, ako hočete svoj dom, kupite zemljo v lepih krajih in po ceni. Pridite sem in oglejte si naše kraje

Jaz ne prodajam lastno zemljo, ker je nimam, pač pa zastopam 100.000 akrov zemljišča različnih posestnikov, od katerih se neposredno kupi zemlja.

Vse posestne pravice na razpologo, predno se en cent plača.

Obdelane kmetije in gozd od 40—25,000 akrov skupaj. Plačilni pogoji najlažji.

F. GRAM, Naylor, Mo.,

Član državnega naselniškega urada.

Najstarejša slovanska tvrtka

EMIL BACHMAN

580 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsim Slovanskim društvam za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in vsakerih potrebščin. Izdelek je najfinejši in najokusnejši, pri tem pa zelo zmerne cene.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamči za pristnost in okusni izdelek naročenih potrebščin. Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

V TISKU JE ZANIMIVA KNJIGA:

Krvava noč v Ljubljani.

Zgodovinska narodna drama s petjem v štirih dejanjih. V isti knjigi bode tudi povest iz življenja ameriških Slovencev:

NAJĐENO SRCE.

Cena knjigi 40c za stari kraj K 2.00 — sprejemajo se tudi avstrijske znamke. Naroča se pri

"CLEVELANDSKA AMERIKA", 6179 St. Clair Ave. in JACOB HOČEVAR, 863 E. 73. St., N. E., Cleveland, O

EDINA VINARNA

kiteoči najboljša kalifornijska in importirana vina.

POZOR! Kedar kupite galon vina, ali več, tedaj vam pripeljemo isto na dom — brezplačno!

Naša kapljica je izvrstna in kdor je pil naše vino, trdi, da ni še nikdar v svojem življenju pokusil boljše kapljice.

Vsi dobro došli!

Jos. Bernard, 620 Blue Island Ave. TELEFON Canal 842

Najmodnejši češki-slovanski fotografski zavod v Ameriki

Němeček FOTOGRAF

589 West 18th St. nasproti Č. S. A. dvorane

Yondorf Bros

2 VELIKE PRODAJALNE.

NA BLUE ISLAND AVE. VOGAL 14. CESTA
NA NORTH AVENUE VOGAL LARRABEE ST.

Terpežne obleke po zmernih cenah, hitra poštna in zanesljiva postrežba.

MOŽKE OBLEKE IN POVRŠNIKI

po \$12.50, \$15.00, \$18
\$20.00 in \$25.00

Popolna zaloga oblek za dečke

po \$2.95, \$3.95, \$4.95 do \$6.45.

Najboljše klobuke po \$2.00 v Chicagi prodajamo mi, kakor tudi tako imenovane zajfjake (Stetson klobuke.)

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najboljše pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER MAGNET GRANAT

Razvaža piyo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Ne trpite radi sramožljivosti.

Ko se lahko ozdravite zanesljivo v kratkem času. Vse bolezni, možkih, ženskih in otrok ozdravimo gotovo hitro in zanesljivo. Zastupljenje krvi, plučne in prsne ter očesne bolezni, nadalje revmatizem, ledvice kakor tudi vse tujne bolezni.

Zdravniki, specialisti, uraduajo celi dan in zvečer. Pridite si po nasvet

C. G. Fouček, že 22 let lekarnar
586 S. Centre Ave. vogal 18. ceste.

Velika zaloga evropskih zdravil, recepti zdravnikov se hitro in točno izvršujejo. V zalogi imamo tudi razne zelišča in korenine. Pošljamo denar v domovino po ameriškim poštnem povzetju, prodajamo tudi šifkarte

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

885 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Urادuje na svojim domu: V lekarni P. Platt, od 8.—10. ure predpoldne 814 Ashland Ave.: od 1.—3. ure popoldne in od 4.—5. popoldne. od 6.—8:30 ure večer. Ob nedeljah samo od 8.—10. ure dopoldne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličan zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.